

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 6

Vydána dne 13. dubna 1983

Cena Kčs 3,80

OBSAH:

35. Zákon o národních výborech (úplné znenie, ako vyplýva pre Slovenskú socialistickú republiku z neskorších zákonných zmien a doplnkov)
36. Zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení (úplné znenie, ako vyplýva z neskorších predpisov)
37. Vyhláška federálneho ministerstva financií o fakturovaní a platení dodávok pro investiční výstavbu a dodávek geologických prací
38. Redakční sdělení o opravě tiskových chyb
- Oznámení o vydání obecně závazných právních předpisů

35

PŘEDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje

úplné znenie zákona č. 69/1967 Zb. o národných výborech, ako vyplýva s platnosťou pre Slovenskú socialistickú republiku zo zmien a doplnení vykonaných zákonom Slovenskej národnej rady č. 72/1969 Zb. o niektorých opatreniach v organizácii a pôsobnosti národných výborov v Slovenskej socialistickej republike, zákonom Slovenskej národnej rady č. 115/1970 Zb. o finančných správach, zákonom Slovenskej národnej rady č. 130/1970 Zb. o územnom členení Slovenskej socialistickej republiky, zákonom Slovenskej národnej rady č. 131/1970 Zb. o zriadení krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike a o opatreniach s tým súvisiacich, zákonom Slovenskej národnej rady č. 34/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 131/1970 Zb., zákonom Slovenskej národnej rady č. 62/1971 Zb., ktorým sa mení zákon č. 69/1967 Zb., zákonom Slovenskej národnej rady č. 121/1971 Zb. o ľudovej kontrole v Slovenskej socialistickej republike, zákonom Slovenskej národnej rady č. 159/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výborech a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy, zákonom Slovenskej národnej rady č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výborech a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, a zákonom Slovenskej národnej rady č. 139/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výborech a upravuje pôsobnosť mestských národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy

Z Á K O N

o národných výborech

Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Prvá hlava

POSTAVENIE NÁRODNÝCH VÝBOROV V ŠTÁTE A SPOLOČNOSTI

Oddiel 1

Základné ustanovenia

§ 1

(1) Národné výbory sú orgánmi socialistickej štátnej moci a správy v krajoch, okresoch a obciach.

Vo svojej činnosti upevňujú pod vedením Komunistickej strany Československa socialistické spoločenské zriadenie, spravujú sa ústavou, ostatnými zákonmi a právnymi predpismi.

(2) Národné výbory ako zastupiteľské zbory pracujúceho ľudu sú zložené z poslancov, ktorí sú volení na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva tajným hlasovaním.

(3) Poslanci sú ľuďom kontrolovaní, jemu zodpovední a môžu byť na základe rozhodnutia svojich voličov odvolaní.

§ 2

Národné výbory zabezpečujú komplexný ekonomický a sociálny rozvoj svojich územných obvodov. Ako štátne orgány samosprávneho charakteru spájajú vo svojej práci uspokojovanie potrieb spoločnosti s potrebami a záujmami vo svojom územnom obvode, predovšetkým s potrebami rozvoja miest a obcí, a uvádzajú do súladu celospoločenské, miestne, skupinové a osobné záujmy. Chránia práva, oprávnené záujmy občanov a organizácií a vedú ich k plneniu zákonov a k úcte k právam spoluobčanov. Podieľajú sa na ochrane socialistickej hospodárskej sústavy, socialistického poriadku v spoločnosti a na upevňovaní obranyschopnosti republiky.

§ 3

(1) Národné výbory vyvíjajú všetku svoju činnosť v spojení s občanmi, za ich aktívnej účasti a pod ich stálou kontrolou. Vytvárajú predpoklady pre priamu účasť občanov na plnení svojich úloh a zapájajú občanov do ich riešenia a vykonávania. Občanov tak zapájajú v najširšej miere do správy štátu.

(2) Národné výbory sústavne skúmajú záujmy občanov, ich potreby a názory, radia sa s nimi o návrhoch závažných opatrení, pozorne sa zaoberajú ich pripomienkami a návrhmi a oboznamujú ich s výsledkami svojej práce a skladajú im účty zo svojej činnosti.

§ 4

(1) Národné výbory plnia svoje úlohy v súčinnosti s orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, najmä s Revolučným odborovým hnutím, Slovenským zväzom žien, Socialistickým zväzom mládeže a s ostatnými spoločenskými organizáciami.

(2) Spoluprácu s Revolučným odborovým hnutím národné výbory zameriavajú na prípravu a uskutočňovanie dôležitých opatrení dotýkajúcich sa záujmov pracujúcich a vyžadujú si k nim od jeho orgánov stanoviská. Obdobne spolupracujú aj s jednotlivými roľníckymi družstvami.

(3) Národné výbory sa zaoberajú námetmi organizácií združených v Národnom fronte. Prerokujú s orgánmi Národného frontu záležitosti týkajúce sa rozvoja svojich územných obvodov a predkladajú orgánom Národného frontu a organizáciám v ňom združeným návrhy na spoluprácu pri tvorbe, plnení a kontrole plnenia volebných programov Národného frontu.

§ 5

(1) Národným výborom patrí výkon štátnej správy v ich územných obvodoch. Zákon im môže zveriť výkon štátnej správy aj v územných obvodoch iných národných výborov.

(2) Iným územným orgánom alebo organizáciám môže výkon štátnej správy zveriť len zákon.

§ 6

(1) Národné výbory vzájomne spolupracujú s ostatnými štátnymi orgánmi vo svojich územných obvodoch pre dosiahnutie spoločných cieľov. Spoluprácu zameriavajú zvlášť na všestranné upevňovanie socialistickej zákonnosti a štátnej disciplíny, na predchádzanie trestnej činnosti, na posilňovanie obranyschopnosti republiky, na plnenie Zákona o rodine a na všestrannú ochranu občianskych práv.

(2) Súdny, prokuratúra a útvar Zboru národnej bezpečnosti oboznamujú národné výbory so stavom socialistickej zákonnosti a ochrany verejného poriadku v ich územných obvodoch.

(3) Iné štátne orgány, ako orgány uvedené v odseku 2, ktoré pôsobia v územnom obvode národného výboru, sú povinné na požiadanie národného výboru podávať mu správy o svojej činnosti, ktorá sa týka záujmov a potrieb občanov. Národný výbor ich upozorňuje na nedostatky, ktoré zistí, a môže od nich požadovať vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov. Štátne orgány sú povinné informovať národný výbor o vykonaných opatreniach v lehote ním určenej.

(4) Národné výbory sú oprávnené pri zabezpečovaní miestnych vecí verejného poriadku v rámci svojej pôsobnosti ukladať úlohy Verejnej bezpečnosti, a to prostredníctvom príslušných náčelníkov. Útvary Zboru národnej bezpečnosti sú vo veciach výkonu služby zodpovedné a podriadené len vyšším náčelníkom.

§ 6a

(1) Národné výbory v mestách a obciach môžu zriaďovať na zabezpečovanie miestnych vecí verejného poriadku v rámci svojej pôsobnosti inšpekciu verejného poriadku národného výboru.

(2) Pracovníci inšpekcii dozerajú na dodržiavanie predpisov na ochranu verejného poriadku, upozorňujú občanov a organizácie na zistené nedostatky a robia opatrenia na ich odstránenie. Sú oprávnení požadovať od občanov potrebné vysvetlenia na objasnenie skutočností nevyhnutných na zistenie priestupku a ukladať pokuty v blokovom konaní. Predviest občana môžu len v prípade, ak nepreukáže hodnoverne svoju totožnosť a vec nemožno vybaviť na mieste v blokovom konaní.

(3) Podmienky zriaďovania inšpekcii verejného poriadku národných výborov, ich úlohy, ako aj práva a povinnosti ich pracovníkov upraví vláda nariadením.

§ 6b

(1) Národné výbory môžu združovať na základe zmluvy s inými národnými výbormi, štátnymi,

družstevnými, spoločenskými a inými socialistickými organizáciami prostriedky alebo činnosti na účinnnejšie a hospodárnejšie plnenie ich spoločných úloh (ďalej len „združovanie prostriedkov a činností“).

(2) Národné výbory môžu navrhovať a koordinovať združovanie prostriedkov a činností socialistických organizácií, ak je takéto združovanie účelné a ak to vyžaduje celospoločenský záujem.

(3) Ak nedôjde k dohode, môžu národné výbory uložiť socialistickým organizáciám povinnosť uzavrieť zmluvu o združení prostriedkov a činností. Toto oprávnenie majú národné výbory aj vtedy, keď sa na združovaní prostriedkov a činností samy nezúčastnia.

(4) Pri združovaní prostriedkov a činností postupujú národné výbory podľa zásad ustanovených vládou Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „vláda“).

§ 7

(1) Voči ústredne riadeným hospodárskym, družstevným a ostatným organizáciám a voči organizáciám riadeným alebo spravovaným národnými výbormi vyšších stupňov vykonávajú národné výbory štátnu správu najmä na úseku výstavby, vodného hospodárstva, vytvárania a ochrany podmienok zdravého spôsobu života a práce, zdravotníckych služieb, verejného poriadku, požiarnej ochrany, ochrany rastlinnej a živočíšnej výroby a poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu. Predpisy upravujúce jednotlivé úseky činnosti štátnej správy ustanovujú, v ktorých prípadoch sa musia tieto organizácie spravovať opatreniami národného výboru.

(2) Národné výbory koordinujú a kontrolujú činnosť ústredne riadených hospodárskych, družstevných a ostatných organizácií a organizácií riadených alebo spravovaných národnými výbormi vyšších stupňov, ak ide o poskytovanie služieb obyvateľstvu, bytovú výstavbu a údržbu bytového majetku, tvorbu a ochranu životného prostredia, verejné a závodné stravovanie a rozvoj telesnej výchovy, športu a rekreácie. Ustanovenie § 6 ods. 3 druhej a tretej vety platí obdobne.

(3) Ústredne riadené hospodárske, družstevné a ostatné organizácie a organizácie riadené alebo spravované národnými výbormi vyšších stupňov sa podieľajú na zabezpečovaní komplexného ekonomického a sociálneho rozvoja územných obvodov národných výborov. Sú povinné spolupracovať s národnými výbormi a predkladať im na zaujatie záväzného stanoviska v prípadoch ustanovených osobitnými predpismi podklady o pripravovaných investíciách a iných dôležitých opatreniach, ktoré národné výbory potrebujú na zabezpečovanie celokového rozvoja kraja, okresu, mesta a obce.

(4) Národné výbory iniciatívne upozorňujú ústredne riadené hospodárske a družstevné organizácie na nedostatky vo využívaní nimi obhospodarovaných prostriedkov a požadujú od nich vyjadrenia k týmto upozorneniam.

Oddiel 2

Stupne a druhy národných výborov

§ 8

V obciach a v mestách sú miestne a mestské národné výbory, v okresoch okresné národné výbory a v krajoch krajské národné výbory.

§ 9

(1) V obci, ktorú na návrh okresného národného výboru určí krajský národný výbor ako strediskovú obec (ďalej len „stredisková obec“), vykonáva miestny národný výbor rozšírenú pôsobnosť.

(2) So súhlasom občanov môže byť zriadený jeden miestny národný výbor pre niekoľko obcí; o tomto opatrení rozhoduje na návrh miestnych národných výborov okresný národný výbor.

(3) Krajský národný výbor môže na návrh okresného národného výboru určiť, že miestny národný výbor pre niekoľko obcí má pôsobnosť ako miestny národný výbor v strediskovej obci.

§ 10

(1) Mestské národné výbory sú v mestách, ktoré sú sídlami okresov, ďalej v iných obciach mestského charakteru, ktoré na návrh krajského národného výboru určí vláda.

(2) Mestské národné výbory sa členia na kategórie.

(3) V prvej kategórii sú mestské národné výbory v mestách, ktoré sú sídlami krajov a mestské národné výbory v ďalších významných veľkých mestách s osobitne rozvinutou hospodárskou, politickou, kultúrnou, sociálnou a správnu činnosťou a vo významných kúpeľných mestách (ďalej len „mestské národné výbory prvej kategórie“); významné veľké mestá, ak nie sú sídlami krajov a významné kúpeľné mestá určí na návrh krajských národných výborov vláda.

(4) V druhej kategórii sú mestské národné výbory v mestách, ktoré sú sídlami okresov a mestské národné výbory v obciach mestského charakteru, ktoré sú významnými strediskami osídlenia a sú vybavené zariadeniami a prevádzkami na zabezpečovanie služieb a potrieb obyvateľov obcí a ich spádového územia (ďalej len „mestské národné výbory druhej kategórie“); tieto obce určí krajský národný výbor.

(5) V tretej kategórii sú mestské národné výbory v ostatných obciach mestského charakteru.

§ 11

(1) V meste Košiciach pôsobí Národný výbor mesta Košíc riadený krajským národným výborom.

(2) V obvodoch mesta Košíc pôsobia obvodné národné výbory. Vytvoríť alebo zrušiť mestský obvod alebo zmeniť jeho územie patrí Národnému výboru mesta Košíc.

§ 12*)

V hlavnom meste Československej socialistickej republiky je Národný výbor hlavného mesta Prahy a obvodné národné výbory. Národný výbor hlavného mesta Prahy je riadený priamo vládou. Osobitnú úpravu pôsobnosti a organizačnej výstavby Národného výboru hlavného mesta Prahy a obvodných národných výborov ustanoví zákon.

§ 12a

V hlavnom meste Slovenskej socialistickej republiky Bratislave pôsobí Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy a obvodné národné výbory, v niektorých častiach mestských obvodov aj miestne národné výbory. Národný výbor hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy je riadený priamo vládou. Osobitnú úpravu postavenia, pôsobnosti a organizačnej výstavby národných výborov pôsobiacich na území hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy ustanovuje zákon Slovenskej národnej rady.**)

Druhá hlava

POSLANCI

§ 13

(1) Počet svojich poslancov určí národný výbor so zreteľom na počet obyvateľov, na veľkosť svojho obvodu, na rozsah svojej pôsobnosti i so zreteľom na to, aby národný výbor tvoril pracovne schopný zbor. Pritom počet poslancov určí tak, aby

a) miestny národný výbor mal najmenej

9 poslancov v obciach do	300 obyvateľov,
11 poslancov v obciach do	600 obyvateľov,
17 poslancov v obciach do	1 500 obyvateľov,
25 poslancov v obciach do	5 000 obyvateľov,
40 poslancov v obciach nad	5 000 obyvateľov;

b) miestny národný výbor v strediskovej obci alebo mestský národný výbor mal najmenej

25 poslancov v obciach do	1 500 obyvateľov,
30 poslancov v obciach do	2 500 obyvateľov,
35 poslancov v obciach do	5 000 obyvateľov,
50 poslancov v obciach do	10 000 obyvateľov,
60 poslancov v obciach do	20 000 obyvateľov,
80 poslancov v obciach do	50 000 obyvateľov,
85 poslancov v obciach nad	50 000 obyvateľov;

c) okresný národný výbor mal najmenej 60 poslancov v okresoch do 80 000 obyvateľov, 80 poslancov v okresoch s väčším počtom obyvateľov;

d) krajský národný výbor mal najmenej 80 poslancov;

e) mestský národný výbor v mestách, kde pôsobia obvodné národné výbory, mal najmenej 80 poslancov.

(2) Obvodný národný výbor určí počet svojich poslancov podľa odseku 1 písm. b).

§ 14

(1) Poslanec národného výboru sa podieľa na rokovaní a rozhodovaní národného výboru, zvlášť sa aktívne zúčastňuje na zasadaniach národného výboru a jeho orgánov, za člena ktorých bol zvolený. Pozorne skúma záujmy svojich voličov, ich potreby a názory a udržiava s nimi stále spojenie.

(2) Poslanec skladá voličom účty zo svojej činnosti, a to

a) poslanec miestneho národného výboru, obvodného národného výboru v meste Košiciach a mestského národného výboru najmenej dvakrát ročne;

b) poslanec iného národného výboru, ako národného výboru uvedeného v písmene a), najmenej raz ročne.

§ 15

(1) Poslanec národného výboru je oprávnený najmä

a) predkladať návrhy národnému výboru a jeho komisiám a podnety jeho rade a odborom;

b) vznášať dotazy na radu, na jej jednotlivých členov a na predsedov komisií, a to aj mimo zasadania národného výboru alebo komisie; odpoveď na tieto dotazy sa musí dať bezodkladne a ak sa tak nemôže stať, najneskôr do 30 dní;

c) požadovať od vedúcich odborov vysvetlenia vzťahujúce sa na činnosť odborov; vysvetlenia môže požadovať aj od vedúcich organizácií a zariadení riadených alebo spravovaných národným výborom; vysvetlenia sa musia dať bezodkladne;

d) odporúčať vedúcim organizácií a zariadení riadených alebo spravovaných národným výborom opatrenia na odstránenie nedostatkov a v závažnejších prípadoch sa obrátiť na národný výbor, aby v medziach svojej pôsobnosti uložil organizácii alebo zariadeniu vhodné opatrenia na nápravu;

e) požadovať od štátnych orgánov a socialistických organizácií, ktoré národný výbor neriadi ani nespravuje, prijatie vo veciach, ktoré sú

*) Pôsobnosť a právomoc vyplývajúce z ustanovení § 12 vykonávajú orgány Českej socialistickej republiky.

**) Zákon SNR č. 43/1968 Zb. o hlavnom meste Slovenska Bratislave v znení zákona SNR č. 63/1971 Zb. a zákonného opatrenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 90/1971 Zb.

visia s výkonom jeho poslaneckej funkcie a požadovať od nich informácie a vysvetlenia;

- f) zúčastňovať sa s poradným hlasom na zasadaniach národného výboru nižšieho stupňa;
- g) zúčastňovať sa na vybavovaní sťažností, oznámení a podnetov občanov vzťahujúcich sa na činnosť národného výboru, jeho orgánov a organizácií, prípadne postupovať sťažnosti, oznámenia a podnety občanov, ktoré sa mu odovzdali príslušným orgánom a organizáciám;
- h) požadovať od odborov národného výboru, súdu, prokuratúry, štátneho notárstva a hospodárskej arbitráže rady vo veciach, ktoré súvisia s výkonom jeho poslaneckej funkcie.

(2) Štátne orgány a socialistické organizácie sú povinné

- a) poskytovať poslancovi pomoc pri plnení jeho úloh;
- b) zaoberať sa podnetmi, pripomienkami a dotazmi poslanca a informovať ho o ich vybavení najneskôr do 30 dní;
- c) informovať poslanca v čo najkratšom čase o vybavení sťažností, oznámení a podnetov občanov, ktoré im postúpil.

§ 16

(1) Poslanec národného výboru je povinný najmä:

- a) aktívne pracovať medzi voličmi, radíť sa s nimi o návrhoch závažných opatrení, ktoré bude národný výbor prerokúvať, uplatňovať oprávnené záujmy občanov v národnom výbore a oboznamovať ich s prácou národného výboru, predovšetkým s jeho závažnými opatreniami, s novými zákonmi, s opatreniami vlády a s uzneseniami Komunistickej strany Československa;
- b) podávať voličom správy o svojej práci v národnom výbore a o vybavení ich podnetov a pripomienok;
- c) udržiavať stály styk so spoločenskými organizáciami, ktoré pôsobia v jeho obvode;
- d) uplatňovať vo všetkej svojej práci skúsenosti a podnety občanov;
- e) úzko spolupracovať s národnými výbormi nižších stupňov a uplatňovať ich podnety a skúsenosti v práci národného výboru.

(2) Poslanec miestneho národného výboru, obvodného národného výboru a mestského národného výboru je povinný spolupracovať s občianskymi výbormi vo svojom volebnom obvode.

§ 17

(1) Poslanec národného výboru nesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani na nárokoch vyplývajúcich z pracovného alebo obdobného pomeru (člena družstva). Organizácia, ktorej je poslanec pracovníkom, je povinná umožniť mu

výkon funkcie a poskytnúť mu za tým účelom potrebné pracovné voľno; to platí aj o členoch komisii národných výborov, ktorí nie sú poslancami.

(2) Poslancovi, ktorý je pre výkon funkcie uvoľnený zo zamestnania, sa zachováva pracovný pomer. Namiesto mzdy [inej odmeny za prácu] dostane od národného výboru primeranú odmenu. Ostatní poslanci a členovia komisii, ktorí nie sú poslancami, dostanú od národného výboru náhradu ušlého zárobku; vláda ustanoví, v ktorých prípadoch môžu od národného výboru dostať ešte odmenu za výkon funkcie. Náhrada skutočných výdavkov, ktoré im vzniknú v súvislosti s výkonom funkcie, im patrí podľa predpisov platných pre pracovníkov v pracovnom pomere.

(3) Podrobnejšiu úpravu odmien a náhrad ustanoví vláda.

Tretia hlava

PŮSOBNOST' NÁRODNÝCH VÝBOROV

Oddiel 1

Základné ustanovenia

§ 18

Prvoradou úlohou národných výborov pri zabezpečovaní komplexného ekonomického a sociálneho rozvoja je najmä starostlivosť o výstavbu miest a obcí, o tvorbu a ochranu životného prostredia, o zlepšovanie úrovne bývania a služieb, o rozvíjanie kultúrneho a spoločenského života, o výchovu mládeže, o utváranie podmienok pre rozvoj telesnej výchovy, športu a rekreácie a o zabezpečovanie verejného poriadku a ochrany záujmov občanov. Národné výbory sa starajú o súladný rozvoj ich územného obvodu, o účelné hospodárenie s pracovnými silami, o zvyšovanie efektívnosti investičnej výstavby, o hospodárne využívanie prírodných, finančných a hmotných zdrojov a o dodržiavanie hospodárnosti pri vynakladaní prostriedkov.

§ 19

Národné výbory podľa osobitných predpisov vykonávajú štátnu správu najmä na úseku

- utvárania a ochrany podmienok zdravého spôsobu života a práce,
- oblastného plánovania,
- územného plánovania a stavebného poriadku,
- pracovných síl,
- ochrany prírody a kultúrnych pamiatok,
- ochrany a využívania nerastného bohatstva,
- poľnohospodárstva,
- lesného a vodného hospodárstva,
- energetiky,
- hospodárenia s bytmi a s nebytovými priestormi,
- financií a správy a ochrany národného majetku,

- zásobovania, obchodu, verejného a závodného stravovania a cestovného ruchu,
- služieb,
- dopravy a cestného hospodárstva,
- školstva,
- kultúry a informácií,
- zdravotníctva,
- sociálneho zabezpečenia,
- obrany štátu,
- ochrany verejného poriadku,
- požiarnej ochrany
- všeobecnej vnútornej správy.

§ 20

(1) Národné výbory spravujú organizácie a zariadenia v odvetviach (úsekoch)

- školstva, najmä predškolské zariadenia, základné školy, stredné školy a školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, školské výchovné zariadenia a školské účelové zariadenia,
- kultúry a ochrany prírody a kultúrnych pamiatok,
- zdravotníctva, najmä ústavy národného zdravia,
- sociálneho zabezpečenia, najmä ústavy a iné zariadenia sociálnej starostlivosti,
- vnútornej správy, najmä archívy národných výborov a inšpekcie verejného poriadku,
- požiarnej ochrany, najmä verejné požiarne útvary.

(2) V otázkach zriaďovania a zrušovania organizácií a zariadení uvedených v odseku 1 sa národné výbory spravujú všeobecne záväznými právnymi predpismi, uzneseniami vlády a národného výboru vyššieho stupňa a v otázkach ich odborného vedenia aj smernicami ministerstiev (ústredných orgánov štátnej správy) a národného výboru vyššieho stupňa.

§ 21

Na plnenie svojich úloh môžu národné výbory zriaďovať a riadiť organizácie alebo zariadenia obstarávajúce

- verejnoprospešné služby (čistenie mesta a odvoz pevných domových odpadov, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou z verejných vodovodov, odvádzanie odpadových vôd verejnými kanalizáciami a pod.),
- správu a údržbu domového majetku,
- miestne stavebníctvo,
- miestne dopravné služby a verejnú osobnú a nákladnú automobilovú dopravu,
- výstavbu, údržbu a správu ciest a miestnych komunikácií,
- platené služby (pranie a čistenie, opravárske činnosti vrátane autoopravárstva, zhotovenie

vecí na zákazku, osobné služby, ubytovacie služby, verejné stravovanie, rekreácie a cestovný ruch, pohrebníctvo a pod.),

- miestnu výrobu,
- zásobovanie tuhými palivami,
- obchodnú činnosť nadväzujúcu na služby a miestnu výrobu,
- projektové a investorské práce, prípadne inžinierske činnosti,
- zber druhotných surovín,
- iné špecializované činnosti (centralizovaná výroba pokrmov pre verejné a závodné stravovanie a pod.).

§ 22

(1) Riadenie hospodárskej organizácie zahŕňa právo vymedziť organizácii predmet činnosti, zveriť jej potrebný majetok do správy, určiť jej v medziach všeobecne záväzných právnych predpisov podmienky hospodárenia, vymenúvať a odvolávať jej vedúceho a vymedziť jeho práva, povinnosti a zodpovednosť, sledovať, ako organizácia zabezpečuje uspokojovanie potrieb obyvateľstva a plní ostatné svoje základné úlohy, vykonávať kontrolu jej činnosti a rozhodovať o jej zrušení alebo zlúčení s inou organizáciou.

(2) Hlavné úlohy hospodárskej organizácie riadenej národným výborom, zásady jej riadenia a vnútornej organizácie ustanoví štatút, ktorý podľa zásad schválených vládou vydá národný výbor, ktorý organizáciu riadi; podrobnosti o vnútornej organizácii upraví organizačný poriadok, ktorý podľa zásad ustanovených v štatúte vydá riaditeľ (vedúci) organizácie.

(3) Národný výbor môže uložiť organizácii, ktorú riadi, aby v rámci vymedzeného predmetu svojej činnosti vykonala určitú naliehavú prácu, ktorá je potrebná v dôležitom všeobecnom záujme.

(4) Ak obstarávajú činnosť uvedenú v § 21 rozpočtové alebo príspevkové organizácie alebo zariadenia národných výborov, vzťahuje sa na ne ustanovenie § 20 ods. 2.

§ 22a

Riaditeľ (vedúci) organizácie (zariadenia) zriadenej na plnenie úloh podľa § 21 zodpovedá za jej činnosť rade národného výboru.

§ 22b

(1) Miestne národné výbory, obvodné národné výbory a mestské národné výbory môžu udeľovať jednotlivým občanom povolenia na poskytovanie služieb. Rozsah služieb, ktoré môžu občania poskytovať na základe povolenia národného výboru, podmienky ich povoľovania, obsah žiadosti občana o udelenie povolenia, povinnosti občanov poskytujúcich služby a odnímanie udelených povolení upraví vláda nariadením.

(2) Predaj tovaru občanmi upravujú osobitné predpisy.¹⁾

§ 23

(1) Národné výbory kontrolujú činnosť orgánov a organizácií riadených alebo spravovaných národným výborom a činnosť národných výborov nižších stupňov, ich orgánov a nimi riadených a spravovaných organizácií. Ďalej kontrolujú, ako ústredne riadené hospodárske, družstevné a ostatné organizácie a organizácie riadené a spravované národnými výbormi plnia svoje povinnosti podľa tohto zákona na zabezpečenie potrieb ekonomického a sociálneho rozvoja územných obvodov národných výborov. Kontrolujú tiež, ako uvedené organizácie plnia svoje povinnosti uložené im osobitnými predpismi upravujúcimi jednotlivé úseky štátnej správy, a to v rozsahu pôsobnosti zverenej národnému výboru.

(2) Národné výbory kontrolujú, ako ústredne riadené štátne, družstevné a ostatné organizácie plnia svoje povinnosti uložené im osobitnými predpismi upravujúcimi vzťahy k rozpočtom národných výborov.

§ 24

(1) Národné výbory môžu

- a) zaujímať stanovisko k otázkam verejného záujmu a predkladať ho iným orgánom;
- b) udeľovať čestné občianstvo obce (mesta), ceny národného výboru v rozsahu a za podmienok určených vládou a iné verejné uznanie.

(2) Ak nie je predpísané používanie štátneho znaku, môžu mestské (obvodné) národné výbory a nimi riadené a spravované organizácie používať mestský znak. Iné orgány a organizácie môžu používať mestský znak len so súhlasom príslušného národného výboru.

§ 24a

(1) Národné výbory môžu na plnenie svojich úloh vydávať pre svoje územné obvody všeobecne záväzné nariadenia.

(2) Všeobecne záväzné nariadenie národného výboru musí byť v súlade so zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a všeobecne záväznými nariadeniami národných výborov vyšších stupňov.

(3) Všeobecne záväzné nariadenie národného výboru musí byť vyhlásené. Vyhlásenie sa vykoná tak, že sa všeobecne záväzné nariadenie národného výboru vyvesí na jeho úradnej tabuli. Tento spôsob vyhlásenia je podmienkou platnosti všeobecne záväzného nariadenia národného výboru. Okrem toho sa všeobecne záväzné nariadenie národného výboru uverejní spôsobom v mieste obvyklým a všeobecne záväzné nariadenia národných výborov vyšších stupňov aj na úradných tabuliach miestnych ná-

rodných výborov, obvodných národných výborov a mestských národných výborov.

(4) Všeobecne záväzné nariadenie národného výboru nadobúda účinnosť pätnástym dňom nasledujúcim po dni jeho vyhlásenia, ak v ňom nie je ustanovený neskorší začiatok účinnosti. Vo výnimočných prípadoch, ak to vyžaduje naliehavý všeobecný záujem, môže národný výbor ustanoviť, že všeobecne záväzné nariadenie národného výboru nadobúda účinnosť už dňom vyhlásenia.

(5) Všeobecne záväzné nariadenia národného výboru musia byť každému prístupné na národnom výbore, ktorý ich vydal. Na miestnych národných výboroch, obvodných národných výboroch a mestských národných výboroch musia byť prístupné aj všetky všeobecne záväzné nariadenia národných výborov vyšších stupňov, ktoré sa vzťahujú na ich územné obvody.

Oddiel 2

Pôsobnosť národných výborov jednotlivých stupňov a druhov

Miestny národný výbor

§ 25

(1) Miestny národný výbor vytvára podmienky pre uspokojovanie oprávnených potrieb a záujmov občanov, podmienky zdravého spôsobu života a práce v obci, organizuje výstavbu obce, stará sa o jej zveľaďovanie a vzhľad, rozvíja kultúrny a spoločenský život a chráni verejný poriadok a práva občanov. Na všetkých úsekoch svojej práce vytvára podmienky pre efektívny a intenzívny rozvoj poľnohospodárstva.

(2) Miestny národný výbor

- a) spravuje základnú školu, školské zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi, miestnu ľudovú knižnicu a podľa miestnych podmienok ďalšie kultúrne zariadenia;
- b) spravuje miestne komunikácie a verejné osvetlenie a obstaráva podľa miestnych podmienok ďalšie verejnoprospešné alebo iné služby pre obyvateľstvo (§ 21), a to aj pre obyvateľstvo spádového územia;
- c) dáva súhlas k rozmiestneniu predajní, určuje čas predaja a robí ďalšie opatrenia na zabezpečenie riadneho zásobovania obyvateľstva;
- d) vykonáva štátnu správu na ďalších vymedzených úsekoch, najmä na úseku evidencie obyvateľstva, vedenia matrik, požiarnej ochrany, výstavby, hospodárenia s bytmi a nebytovými priestormi, ochrany rastlinnej a živočíšnej výroby a ochrany poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu.

¹⁾ § 23 až 28 zákona Slovenskej národnej rady č. 130/1981 Zb. o vnútornom obchode.

[3] Ak iné štátne orgány robia opatrenia, ktoré sa dotýkajú záujmov obce, sú povinné si vyžiadať stanovisko miestneho národného výboru.

§ 25a

Miestny národný výbor v strediskovej obci okrem pôsobnosti, ktorá mu patrí podľa § 25,

- a) zriaďuje, riadi a zrušuje drobné prevádzkárne a podľa podmienok aj podnik služieb poskytujúci základné služby občanom a zariadenie alebo organizáciu správy a údržby domového majetku, ak je to vzhľadom na rozsah tohto majetku účelné;
- b) vyjadruje sa k návrhom koncepcií rozvoja okresu, strednodobých a vykonávacích hospodárskych plánov a k rozpočtu okresného národného výboru; okresný národný výbor je povinný tieto návrhy prerokovať s miestnymi národnými výbormi v strediskových obciach a informovať ich o schválených koncepciách, hospodárskych plánoch a rozpočte a o ich plnení;
- c) vo vzťahu k organizáciám riadeným národnými výbormi vyšších stupňov

1. vyžaduje správy o ich činnosti týkajúcej sa životných podmienok obyvateľstva obce a úloh miestneho národného výboru pri zabezpečovaní rozvoja územného obvodu,
2. požaduje od organizácií vykonanie nápravy pri zistení nedostatkov v ich činnosti, ak bola porušená socialistická zákonnosť alebo celospoločenské záujmy a tým ohrozené oprávnené potreby alebo životné podmienky obyvateľstva obce; organizácie sú povinné oznámiť národnému výboru v lehote, ktorú im určil, ako a dokedy zabezpečia odstránenie nedostatkov,
3. požaduje od organizácie uloženie kárneho opatrenia alebo iného postihu pracovníkovi zodpovednému za nedostatky, ktoré neboli odstránené v lehote oznámenej organizáciou národnému výboru,
4. dáva súhlas na umiestnenie a začatie činnosti nových prevádzkárni alebo zariadení a služieb a na rozšírenie, obmedzenie alebo zrušenie poskytovaných služieb a po prerokovaní s organizáciou a s príslušným orgánom Revolučného odborového hnutia určuje čas poskytovania služieb občanom,
5. vyjadruje sa k návrhom na ustanovenie a odvolanie vedúcich prevádzkárni a zariadení; pri závažných alebo opakovaných nedostatkoch v činnosti prevádzkárni alebo zariadení môže navrhnúť odvolanie ich vedúcich z funkcie;

- d) vo vzťahu k ústredne riadeným hospodárskym, družstevným a ostatným organizáciám

1. má oprávnenia uvedené v ustanovení písm. c) v bodoch 1 až 4,

2. navrhuje okresnému národnému výboru pozastavenie výkonu uznesenia alebo iného opatrenia jednotného roľníckeho družstva, ktoré je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami jednotného roľníckeho družstva, so zmluvou o spolupráci alebo o zriadení spoločného poľnohospodárskeho podniku,
3. vyjadruje sa k vydaniu povolenia jednotnému roľníckemu družstvu na vykonávanie pridruženej výroby na území strediskovej obce,
4. navrhuje okresnému národnému výboru, aby požiadal o zvolanie mimoriadnej členskej schôdze (zboru zástupcov) jednotného roľníckeho družstva na prerokovanie závažných otázok dotýkajúcich sa záujmov strediskovej obce.

§ 26

Mestský národný výbor

(1) Mestský národný výbor zabezpečuje plánovitý rozvoj mesta a zúčastňuje sa na riešení oblastných proporcií. Organizuje výstavbu mesta, vytvára podmienky zdravého spôsobu života a práce v meste, rozvíja kultúru a politickovýchovnú prácu a chráni verejný poriadok a práva občanov.

(2) Mestský národný výbor okrem pôsobnosti, ktorá patrí miestnemu národnému výboru (§ 25 ods. 2 a 3), môže podľa potreby zriaďovať, riadiť alebo spravovať organizácie a zariadenia potrebné na uspokojovanie potrieb občanov. Mestský národný výbor prvej kategórie zriaďuje, riadi alebo spravuje najmä organizácie obstarávajúce platené služby, verejnoprospešné služby a správu a údržbu domového majetku.

(3) Mestský národný výbor vykonáva aj pôsobnosť, ktorá patrí miestnemu národnému výboru v strediskovej obci (§ 25a).

(4) Mestský národný výbor ďalej

- a) vo vzťahu k organizáciám riadeným národnými výbormi vyšších stupňov
 1. zaujíma stanovisko k návrhom koncepcií rozvoja a hospodárskych plánov organizácií poskytujúcich služby,
 2. vydáva súhlas na umiestnenie organizácií alebo ich častí (závodu, prevádzkárne a pod.) na území mesta,
 3. posudzuje programy sociálneho rozvoja organizácií z hľadiska ich nadväznosti na hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj mesta a zaujíma k nim stanovisko;
- b) vo vzťahu k ústredne riadeným hospodárskym, družstevným a ostatným organizáciám
 1. má oprávnenia uvedené v ustanovení písmena a) v bodoch 2 a 3,
 2. zaujíma stanovisko k zámerom, koncepciám a iným opatreniam organizácií, po-

kiaľ sa týkajú rozvoja a výstavby mesta a potrieb občanov,

3. vyjadruje sa k návrhom na ustanovenie a odvolanie vedúcich závodov a prevádzkárni organizácií poskytujúcich služby obyvateľstvu; pri závažných alebo opakovaných nedostatkoch v činnosti závodov a prevádzkárni môže navrhnúť odvolanie ich vedúcich z funkcie;

c) vyjadruje sa k návrhom záväzných stanovísk, ktoré vydávajú príslušné orgány štátnej správy k návrhom na rozmiestnenie vybraných investícií, najmä z hľadiska nárokov na prírodné zdroje a bytovú výstavbu, vplyvu na tvorbu a ochranu životného prostredia, ako aj k návrhom na zrušenie zastaraných a neefektívnych prevádzkárni a neperspektívnych výrobní, prípadne dáva na takéto zrušenie podnety.

(5) Mestský národný výbor prvej kategórie vydáva záväzné stanoviská k návrhom na rozmiestnenie vybraných investícií podľa osobitných predpisov.

(6) Mestský národný výbor prvej kategórie a mestský národný výbor druhej kategórie vykonáva v prípadoch ustanovených zákonom aj pôsobnosť, ktorá inak patrí okresnému národnému výboru.

§ 26a

Národný výbor mesta Košíc a obvodné národné výbory v Košiciach majú pôsobnosť mestského i okresného národného výboru. Rozdelenie pôsobnosti medzi Národným výborom mesta Košíc a obvodnými národnými výbormi vykoná Národný výbor mesta Košíc vo svojom štatúte. Národný výbor mesta Košíc môže po dohode s obvodnými národnými výbormi určiť na svojom plenárnom zasadnutí, že niektoré úlohy patriace do pôsobnosti obvodných národných výborov bude z dôvodu účelnosti alebo z iného dôležitého dôvodu plniť niektorý obvodný národný výbor aj v územných obvodoch ostatných obvodných národných výborov.

§ 27

Okresný národný výbor

(1) Okresný národný výbor riadi národné výbory nižšieho stupňa. Pomáha im v ich práci, najmä pre ne organizuje odbornú a poradenskú činnosť, zaoberá sa ich podnetmi a upozorneniami, radí sa s nimi, dozerá na plnenie zákonov a zachovávanie štátnej disciplíny. Vykonáva periodické revízie hospodárenia národných výborov nižších stupňov, ako aj organizácií a zariadení riadených a spravovaných týmito národnými výbormi.

(2) Okresný národný výbor vykonáva štátnu správu na všetkých úsekoch uvedených v § 19.

(3) Okresný národný výbor spolupracuje s krajským národným výborom pri vypracúvaní koncepcií rozvoja okresu a vyjadruje sa k návrhom koncepcií

rozvoja kraja, strednodobých a vykonávacích hospodárskych plánov a rozpočtov krajského národného výboru; krajský národný výbor prerokúva tieto návrhy s okresnými národnými výbormi a informuje ich o schválených koncepciách, hospodárskych plánoch, o rozpočte a o ich plnení.

(4) Okresný národný výbor vydáva záväzné stanoviská k návrhom na rozmiestnenie vybraných investícií podľa osobitných predpisov a spolupracuje s krajským národným výborom pri vypracúvaní záväzných stanovísk k návrhom na rozmiestnenie vybraných investícií, pri ktorých tieto stanoviská vydáva krajský národný výbor; ďalej spolupracuje s krajským národným výborom pri zrušovaní zastaraných a neefektívnych prevádzkárni a neperspektívnych výrobní.

(5) Okresný národný výbor riadi alebo spravuje okresnú správu ciest, okresný ústav národného zdravia, zariadenia sociálneho zabezpečenia, ďalej školy a školské zariadenia, kultúrne a kultúrno-výchovné organizácie a zariadenia v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi. Môže riadiť aj organizácie obstarávajúce niektoré z činností uvedených v § 21, ak slúžia pre uspokojovanie potrieb viacerých obcí a ak ich možno na tomto stupni účelnejšie riadiť. Vykonáva periodické revízie hospodárenia organizácií a zariadení ním riadených a spravovaných.

§ 28

Krajský národný výbor

(1) Krajský národný výbor zabezpečuje proporcionálny rozvoj hospodárstva a kultúrnej, zdravotníckej a sociálnej výstavby v kraji; za tým účelom vypracúva návrhy hospodárskych plánov a návrhy oblastných plánov, v rámci ktorých usmerňuje správne proporcie v rozvoji kraja. Zúčastňuje sa na ďalších prácach na príprave štátnych plánov rozvoja národného hospodárstva, úzko spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a predkladá im iniciatívne návrhy na riešenie otázok dotýkajúcich sa rozvoja kraja.

(2) Krajský národný výbor navrhuje príslušným orgánom zrušenie zastaraných a neefektívnych prevádzkárni a neperspektívnych výrobní a jeho zaradenie do plánu, určuje spolu s príslušným orgánom podmienky na zrušenie zastaraných a neefektívnych prevádzkárni a neperspektívnych výrobní a požaduje od príslušných orgánov uplatnenie postihu voči organizácii, ktorá tieto podmienky neplní; vydáva záväzné stanoviská k návrhom na rozmiestnenie vybraných investícií podľa osobitných predpisov.

(3) Krajský národný výbor riadi okresné národné výbory, pomáha im a radí sa s nimi, zaoberá sa ich podnetmi a upozorneniami, dozerá na plnenie zákonov a zachovávanie štátnej disciplíny a vykonáva periodické revízie ich hospodárenia.

(4) Pri výkone štátnej správy sa krajský národný výbor zameriava predovšetkým na určenie základných úloh, riešenie koncepcných otázok a na dozor nad plnením zákonov a smerníc ústredných orgánov.

(5) Krajský národný výbor môže riadiť hospodárske organizácie a spravovať rozpočtové a príspevkové organizácie, ktoré slúžia uspokojovaniu potrieb viacerých okresov alebo krajov, ak riadenie alebo správa je na tomto stupni účelnejšia; ďalej môže riadiť alebo spravovať organizácie poskytujúce zvlášť špecializované služby. Vykonáva periodické revízie hospodárenia organizácií ním riadených a spravovaných.

Oddiel 3

Plán, rozpočet a správa majetku

§ 29

Národný výbor zostavuje a schvaľuje

- a) strednodobý hospodársky plán,
- b) vykonávací hospodársky plán,
- c) strednodobý rozpočtový výhľad,
- d) rozpočet.

§ 30

(1) Pri spracovaní svojho hospodárskeho plánu krajský národný výbor vychádza z úloh a prostriedkov určených v štátnom pláne rozvoja národného hospodárstva a v štátnom rozpočte Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „štátny rozpočet“), ako aj z vlastného dlhodobého výhľadu opretého o technicko-ekonomické koncepcie a štúdie. Krajským národným výborom sú v strednodobom a vykonávacom štátnom pláne určené záväzné úlohy iba v nevyhnutnom rozsahu; v štátnom rozpočte sú určené finančné vzťahy k rozpočtom národných výborov (súhrnný finančný vzťah a účelové subvencie), prípadne ďalšie záväzné limity.

(2) V rámci záväzných úloh a limitov určených štátnym plánom a na podklade finančných vzťahov k rozpočtom národných výborov určených štátnym rozpočtom určí krajský a okresný národný výbor národným výborom nižších stupňov záväzné úlohy a limity, prípadne rozširuje ich okruh a upravuje finančné vzťahy k ich rozpočtom; na ich podklade vypracujú národné výbory všetkých stupňov svoje hospodárske plány a rozpočty.

(3) Na zabezpečenie hlavných cieľov komplexného rozvoja miest, v ktorých pôsobia mestské národné výbory prvej kategórie, krajské národné výbory určujú pre tieto mestské národné výbory záväzné úlohy a v rámci finančných vzťahov k rozpočtom okresných národných výborov záväzné limity, najmä v oblasti investícií. V prípadoch určených vládou určujú krajské národné výbory tieto záväzné úlohy a záväzné limity aj pre mestské národné výbory druhej kategórie.

§ 31

(1) Rozpočet národného výboru obsahuje v ustanovenom členení príjmy a výdavky národného výboru a jeho rozpočtových organizácií vrátane finančných vzťahov k jeho hospodárskym a príspevkovým organizáciám.

(2) Rozpočet musí byť vyrovnaný.

(3) Miestne a mestské národné výbory prerokúvajú svoje rozpočty s občanmi.

§ 32

(1) Príjmy národného výboru tvoria najmä

- a) príjmy z hospodárstva národného výboru, predovšetkým príjmy od hospodárskych organizácií ním riadených;
- b) výnosy daní a poplatkov v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi;
- c) dotácie a subvencie zo štátneho rozpočtu alebo z rozpočtu národného výboru vyššieho stupňa;
- d) ostatné príjmy v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi;
- e) dobrovoľné príspevky od iných národných výborov, štátnych, družstevných a spoločenských organizácií;
- f) úvery.

(2) Príjmy národného výboru nie sú účelové, s výnimkou účelových subvencií zo štátneho rozpočtu a príjmov, ktorých účelovosť je ustanovená právnymi predpismi alebo orgánom, ktorý ich poskytuje.

§ 33

(1) Národný výbor musí v rozpočte zabezpečiť krytie všetkých svojich záväzkov, ktoré prevzal, záväzkov vyplývajúcich z plnenia zákonných povinností, prípadne aj odvody do rozpočtu národného výboru vyššieho stupňa, prípadne do štátneho rozpočtu.

(2) Ak národný výbor nedosahuje rozpočtom predpokladané príjmy, musí v zodpovedajúcom rozsahu obmedziť výdavky; pritom však musí zabezpečiť výdavky na krytie prevzatých záväzkov a výdavky na plnenie zákonných povinností.

§ 34

Národný výbor vytvára vlastné peňažné fondy, predovšetkým z prostriedkov zo svojho hospodárenia a využíva ich na ďalší rozvoj hospodárskej a kultúrnej výstavby.

§ 35

Národný výbor a jeho organizácie spravujú majetok v štátnom socialistickom vlastníctve, ktorý slúži na plnenie ich úloh.

§ 36

Národný majetok, ktorý spravuje hospodárska organizácia riadená národným výborom, alebo ná-

rodný majetok, ktorý národný výbor spravuje a využíva na niektorý z účelov uvedených v § 21, môže sa opatrením nadriadených orgánov previesť do správy inej organizácie, ktorá nie je tomuto národnému výboru podriadená, vtedy, ak vznikne pochybnosť o tom, ktorá organizácia má určitý národný majetok spravovať, alebo ak ide o nehnuteľný majetok, ktorý je potrebný na uskutočnenie stavby, jej užívanie alebo na vykonanie asanácie.

§ 37 — zrušený

Oddiel 4

Samostatná pôsobnosť národného výboru

§ 38

V otázkach starostlivosti o zlepšovanie životného prostredia, úrovne bývania a uspokojovania ďalších potrieb občanov rôznymi službami, o rozvíjanie kultúrneho a spoločenského života a o vytváranie podmienok pre rozvoj telesnej výchovy, športu a rekreácie, ďalej v otázkach zriaďovania a riadenia svojich hospodárskych organizácií (§ 21 a 22), v otázkach správy majetku (§ 35 a 36) a združovania prostriedkov a činností (§ 6b), určenia hospodárskeho plánu a rozpočtu a hospodárenia podľa neho (§ 29 až 33) a v otázkach zriaďovania a správy svojich fondov (§ 34) vykonávajú národné výbory svoju pôsobnosť samostatne spravujúc sa len zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi a uzneseniami vlády.

Štvrtá hlava

NÁRODNÝ VÝBOR A JEHO ORGÁNY

Oddiel 1

Právomoc plenárneho zasadania národného výboru

§ 39

[1] Národný výbor na svojom plenárnom zasadnutí prerokúva základné otázky komplexného ekonomického a sociálneho rozvoja svojho územného obvodu, najmä pokiaľ ide o poskytovanie a úroveň všetkých služieb pre obyvateľstvo, bývanie, bytovú výstavbu a údržbu bytového majetku, životné prostredie a ďalšie záujmy a potreby obyvateľstva. Zriaďuje si výkonné a kontrolné orgány, riadi ich činnosť a hodnotí výsledky ich práce. Všetky orgány národného výboru sú mu za svoju činnosť zodpovedné.

[2] Plenárnemu zasadaniu národného výboru je vyhradené

- a) schvaľovať dlhodobé koncepcie rozvoja územného obvodu národného výboru; ak ide o krajský národný výbor, schvaľovať aj návrhy dlhodobých oblastných výhľadov a návrhy strednodobých a vykonávacích oblastných plánov;
- b) schvaľovať strednodobé a vykonávacie hospodárske plány národného výboru a hodnotiť ich

plnenie; určiť celkové vzťahy k plánu a rozpočtu národných výborov nižších stupňov;

- c) schvaľovať volebné programy Národného frontu, kontrolovať ich plnenie a hodnotiť výsledky socialistickej súťaže organizovanej národnými výbormi;
- d) schvaľovať územné plány a prerokúvať dlhodobé koncepcie a návrhy strednodobých plánov rozvoja poľnohospodárskej výroby; ak ide o krajský národný výbor, prerokúvať tiež dlhodobé koncepcie rozvoja lesného hospodárstva;
- e) schvaľovať plány rozvoja kultúry, ročné plány kultúrnovýchovnej činnosti a prerokúvať návrhy strednodobých plánov rozvoja telesnej výchovy a športu;
- f) schvaľovať rozpočet a záverečný účet národného výboru;
- g) ak ide o krajský národný výbor, prerokúvať vybrané významné investičné zámery, prijímať k nim stanoviská a určovať podmienky na ich realizáciu podľa osobitných predpisov;
- h) schvaľovať základné smery združovania prostriedkov a činností;
- ch) zriaďovať, zlučovať a zrušovať hospodárske, rozpočtové a iné organizácie a zariadenia národného výboru; ak ide o hospodárske organizácie, určiť im aj predmet činnosti a schvaľovať ich štatúty;
- i) rozhodovať o územných zmenách, prípadne rokoť o návrhoch týchto zmien;
- j) určiť počet poslancov národného výboru, určiť počet a hranice volebných obvodov;
- k) zriaďovať a zrušovať komisie, odbory a iné orgány národného výboru a určovať delbu práce medzi nimi;
- l) voliť predsedu, podpredsedu a tajomníka národného výboru, ďalších členov rady, ďalej predsedov, tajomníkov a ďalších členov komisií národného výboru, ako aj odvolávať ich z funkcie;
- m) voliť predsedu, podpredsedu a ďalších členov výboru ľudovej kontroly národného výboru a odvolávať ich z funkcie, ako aj schvaľovať plán činnosti tohto výboru; prerokúvať výsledky dôležitých kontrol a návrhy na opatrenia;
- n) ustanovovať vedúcich odborov národného výboru a hygienika a odvolávať ich z funkcie, a to po vyjadrení národného výboru vyššieho stupňa; ak ide o vedúceho odboru krajského národného výboru alebo krajského hygienika, po vyjadrení príslušného ministerstva (ústredného orgánu štátnej správy);
- o) uznávať sa na všeobecne záväzných nariadeniach národného výboru a prerokúvať rozbor účinnosti všeobecne záväzných nariadení národného výboru, ako aj rozbor zákonnosti a účinnosti všeobecne záväzných nariadení národných výborov nižších stupňov;

- p) schvaľovať rokovací poriadok plenárneho zasadania, rady, výboru ľudovej kontroly, komisií, ako aj organizačný poriadok národného výboru; riadi sa pritom vzorovým rokovacím poriadkom a vzorovým organizačným poriadkom, ktoré vydá vláda;
- r) rozhodovať o prijatí pôžičky alebo úveru;
- s) ak ide o okresný národný výbor, voliť a odvolávať z funkcie sudcov z ľudu okresného súdu;
- t) ak ide o krajský národný výbor, voliť a odvolávať z funkcie sudcov z ľudu krajského súdu;
- u) prerokúvať správy o stave socialistickej zákonitosti a ochrane verejného poriadku, ktoré mu predkladajú sudy, prokuratúra a útvary Zboru národnej bezpečnosti a správy iných štátnych orgánov, ktoré pôsobia v územnom obvode národného výboru, o ich činnosti týkajúcej sa záujmov a potrieb občanov;
- v) uznášať sa o prenesení pôsobnosti národného výboru na národné výbory nižších stupňov podľa osobitných predpisov;
- x) hodnotiť úroveň služieb poskytovaných obyvateľstvu a tvorbu a ochranu životného prostredia;
- y) hodnotiť úroveň vybavovania sťažností, oznámení a podnetov občanov došlých národnému výboru, organizáciám a zariadeniam riadeným alebo spravovaným národným výborom;
- z) udeľovať čestné občianstvo obce (mesta) a iné verejné uznania, ako aj udeľovať ceny národného výboru.

(3) Plenárne zasadanie národného výboru si môže vyhradiť rozhodnutie v akejkoľvek ďalšej otázke, ktorá patrí do pôsobnosti jeho orgánov.

§ 40

Miestny a mestský národný výbor môže rozhodnúť, že niektorú základnú otázku života obce alebo mesta pred tým, než k tejto otázke prijme uznesenie, predloží na prerokovanie občanom; urobí tak najmä vtedy, ak ide o územný plán obce, o zlúčenie obcí alebo o iné závažné územné zmeny.

§ 41

Okresný a krajský národný výbor zvoláva na posúdenie niektorých dôležitých otázok týkajúcich sa činnosti národných výborov konferencie národných výborov nižších stupňov.

Oddiel 2

Rokovanie plenárneho zasadania národného výboru

§ 42

(1) Krajské a okresné národné výbory sa schádzajú najmenej štyrikrát, mestské a miestne národné výbory najmenej šesťkrát do roka na riadne zasadanie.

(2) Zasadanie národného výboru zvoláva pred-

seda národného výboru na základe uznesenia rady. Ak o to požiada aspoň štvrtina poslancov alebo národný výbor vyššieho stupňa alebo jeho rada, prípadne vláda, je predseda národného výboru povinný zvolať národný výbor na mimoriadne zasadanie, a to tak, aby sa zasadanie konalo najneskôr do 14 dní.

(3) Prípravu zasadania národného výboru organizuje jeho rada v súčinnosti s komisiami a poslancami; pritom úzko spolupracuje s národnými výborami nižších stupňov, orgánmi Národného frontu a organizáciami v ňom združenými, štátnymi orgánmi a organizáciami, ktorých činnosti sa týka vec, ktorá sa má na plenárnom zasadaní prerokovať. Návrhy môžu predkladať rada, komisie alebo jednotliví poslanci. Národný výbor si na preverenie predložených návrhov môže vyžadovať stanoviská, najmä svojho výboru ľudovej kontroly, prípadne pracovných skupín poslancov a ďalších občanov, ďalej odborné posudky a vyjadrenia. S otázkami, ktoré budú predmetom rokovania plenárneho zasadania, musia byť poslanci včas oboznámení.

§ 43

(1) Plenárne zasadania národného výboru sú verejné. Rada upovedomuje občanov o mieste a čase rokovania a o navrhnutom programe.

(2) Ak o slovo požiada poslanec národného výboru vyššieho stupňa, poslanec Slovenskej národnej rady alebo poslanec Federálneho zhromaždenia, prípadne zástupca vlády, musí sa mu udeliť. Slovo sa môže udeliť aj občanovi, ktorý nie je poslancom.

§ 44

Pre platnosť uznesenia plenárneho zasadania národného výboru je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých poslancov. Hlasuje sa spravidla zdvihnutím ruky.

§ 45

(1) Plenárne zasadanie národného výboru vedie jeho predseda. Predseda spolu s tajomníkom podpisuje všeobecne záväzné nariadenia národného výboru a iné jeho uznesenia. Predseda národného výboru zastupuje národný výbor navonok. Predsedu zastupuje podpredseda národného výboru alebo iný člen rady poverený národným výborom.

(2) Úlohy predsedu Národného výboru mesta Košíc plní primátor mesta Košíc a úlohy podpredsedov tohto národného výboru plnia námestníci primátora. Primátor ako predstaviteľ mesta má právo používať primátorské insignie.

Oddiel 3

Rada

§ 46

(1) Rada je výkonný orgán národného výboru so všeobecnou pôsobnosťou. Organizuje a zjedno-

čuje plnenie úloh národného výboru na všetkých úsekoch. Rozhoduje najmä o otázkach, ktoré svojím významom presahujú rámec jedného odvetvia, prípadne úseku štátnej správy.

(2) Rada národného výboru najmä

- a) rozpracúva a zabezpečuje plnenie úloh, ktoré vyplývajú z uznesení národného výboru, rád národných výborov vyšších stupňov a z uznesení vlády; prerokúva a rieši iniciatívne návrhy komisií, poslancov, odborov a národných výborov nižších stupňov a ich rád; organizuje práce na príprave plánu a rozpočtu národného výboru a prerokúva ich návrhy;
- b) hodnotí výsledky činnosti organizácií riadených alebo spravovaných národným výborom, vymenúva a odvoláva ich vedúcich, určuje ich plat a zásady ich hmotnej zainteresovanosti; vymenúva a odvoláva aj hlavných kontrolórov týchto organizácií;
- c) pripravuje návrhy dlhodobých oblastných výhladov a návrhy strednodobých a vykonávacích oblastných plánov;
- d) koordinuje prípravu záväzných stanovísk pripravovaných orgánmi národného výboru;
- e) navrhuje a koordinuje prípravu združovania prostriedkov a činností;
- f) ak ide o radu krajského národného výboru, navrhuje zrušenie neefektívnych a zastaraných prevádzkárni a neperspektívnych výrob a podľa potreby určuje podmienky ich zrušenia;
- g) určuje po dohode s ústredne riadenými hospodárskymi a družstevnými organizáciami podiel týchto organizácií na komplexnom ekonomickom a sociálnom rozvoji územného obvodu;
- h) riadi a zjednocuje činnosť komisií národného výboru a utvára podmienky pre ich prácu; zabezpečuje a kontroluje prerokúvanie a riešenie ich návrhov, podnetov a pripomienok;
- ch) utvára priaznivé podmienky pre účinnú prácu poslancov národného výboru;
- i) riadi činnosť odborov národného výboru, ukladá im úlohy, dozerá na ich plnenie a dbá o racionalizáciu činnosti odborov; určuje pracovnú náplň odborov, ich vnútornú organizáciu a počty pracovníkov; určuje zásadné úlohy v kádrovej práci, stará sa o rast kvalifikácie pracovníkov odborov a určuje plat vedúcim odborov;
- j) kontroluje a hodnotí výkon štátnej správy orgánmi národného výboru a orgánmi národných výborov nižších stupňov;
- k) riadi riaditeľov (vedúcich) organizácií (zariadení) obstarávajúcich činnosti uvedené v § 21.

(3) Rada národného výboru môže v nevyhnutných a neodkladných prípadoch vydať všeobecne záväzné nariadenie. Také nariadenie však stratí platnosť, ak nebude schválené na najbližšom zasadnutí národného výboru.

§ 47

(1) Rada je podriadená a zodpovedná plenárnemu zasadaniu národného výboru, ktoré môže radu a jej jednotlivých členov kedykoľvek odvolať. Rada podáva na každom riadnom plenárnom zasadnutí národného výboru správu o svojej činnosti.

(2) Rada národného výboru vyššieho stupňa usmerňuje a riadi činnosť rád národných výborov nižších stupňov a pomáha im pri plnení úloh.

§ 48

(1) Rada miestneho alebo mestského národného výboru má v obciach alebo v mestách s počtom

do 600 obyvateľov	5— 7 členov,
od 600 do 1 500 obyvateľov	7— 9 členov,
od 1 500 do 5 000 obyvateľov	9—11 členov,
od 5 000 do 10 000 obyvateľov	10—13 členov,
od 10 000 do 20 000 obyvateľov	11—14 členov,
nad 20 000 obyvateľov	12—15 členov.

(2) Rada okresného národného výboru má dvanásť až pätnásť členov.

(3) Rada krajského národného výboru má pätnásť až osemnásť členov.

§ 49

(1) Radu národného výboru tvorí predseda, podpredsedovia, tajomník národného výboru a ďalší členovia volení národným výborom z poslancov na celé volebné obdobie.

(2) Rada zotrváva vo svojej funkcii aj po uplynutí volebného obdobia, dokiaľ si novozvolený národný výbor nezvolí radu.

§ 50

Rada rozhoduje vždy v zbore, schádza sa na schôdze podľa potreby. Uznáša sa väčšinou hlasov všetkých svojich členov.

§ 50a

Predseda, podpredsedovia a tajomník národného výboru plnia úlohy koordinačnej a kontrolnej povahy, ktorými ich poverí rada národného výboru a ktoré nevyžadujú kolektívne rozhodovanie.

§ 51

(1) Predseda vedie schôdze rady a spolu s tajomníkom podpisuje jej uznesenia; medzi schôdzami rady koordinuje činnosť podpredsedov a tajomníka národného výboru.

(2) Predseda je oprávnený pozastaviť výkon uznesenia rady, ak predpokladá, že odporuje všeobecne záväznému právnomu predpisu alebo uzneseniu národného výboru. Vec potom predloží na rozhodnutie najbližšiemu plenárnemu zasadnutiu národného výboru.

§ 52

(1) Tajomník národného výboru riadi prípravu plánu činnosti národného výboru a jeho rady a koordinuje prípravu plánov činnosti jeho komisií a aktivov; dbá tiež o účelnú organizáciu práce odborov a pomocných útvarov a o plynulý chod ich práce.

(2) V rozsahu vymedzenom organizačným poriadkom národného výboru plní tajomník úlohy vedúceho organizácie v pracovnoprávných vzťahoch pracovníkov národného výboru, s výnimkou pracovníkov aparátu výboru ľudovej kontroly.

Oddiel 4

Komisie a správne komisie

§ 53

Národný výbor zriaďuje pre úseky svojej práce komisie, a to s prihliadnutím na rozsah svojich úloh.

§ 54

(1) Komisie sa ako iniciatívne orgány zaoberajú otázkami rozvoja na svojom úseku a predkladajú svoje návrhy národnému výboru alebo jeho rade. Vychádzajú pritom zo znalostí miestnych podmienok, potrieb a záujmov občanov.

(2) Komisie ako kontrolné orgány dozerajú na činnosť organizácií a zariadení riadených alebo spravovaných národným výborom, nezasahujú však do otázok ich operatívneho riadenia. Dozerajú aj na prácu odborov a správnych komisií, najmä na dodržiavanie socialistickej zákonnosti pri výkone štátnej správy a na včasnosť a kvalitu vybavovania vecí občanov; ak zistia nedostatky v práci odborov, správnych komisií alebo v činnosti organizácií a zariadení riadených alebo spravovaných národným výborom, požadujú ich odstránenie. Ak sa nedosiahne náprava, predkladajú príslušné návrhy rade. Komisie ďalej sledujú a kontrolujú, ako sa na jednotlivých úsekoch činnosti národného výboru uplatňuje jeho pôsobnosť a právomoc a ako sa vykonávajú uznesenia národného výboru a jeho rady. Pri svojej kontrolnej činnosti sa komisie opierajú o poznatky občanov a spolupracujú s nimi.

(3) Komisie ako výkonné orgány robia opatrenia uvedené v § 38 a ďalšie opatrenia v otázkach, ktoré im zverilo plenárne zasadanie národného výboru. Nemôžu robiť opatrenia vo veciach, ktoré sú vyhradené plenárnemu zasadaniu národného výboru (§ 39) alebo jeho rade (§ 46). Komisie miestneho a mestského národného výboru, ktorý nezriaďuje odbory, plnia aj úlohy odborov.

§ 55

(1) Národný výbor volí členov komisie z poslancov a ďalších občanov, predovšetkým z tých, ktorých mu navrhli spoločenské organizácie. Väčšina členov komisie musí byť poslancami.

(2) Predsedom komisie je poslanec národného výboru. Riadi a organizuje prácu komisie a dbá o plnenie jej uznesení. Je oprávnený pozastaviť výkon uznesenia komisie, ak predpokladá, že odporuje všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo uzneseniu národného výboru. Vec potom predloží rade na jej najbližšej schôdzi.

(3) Komisia sa schádza podľa potreby. Uznáša sa väčšinou hlasov všetkých členov.

§ 56

(1) Komisia národného výboru nižšieho stupňa nie je podriadená komisii národného výboru vyššieho stupňa.

(2) Pre vzťah komisií národného výboru k orgánom národného výboru vyššieho stupňa vo veciach správneho konania platia ustanovenia zákona o správnom konaní.

§ 57

(1) V prípadoch ustanovených zákonom zriaďuje národný výbor správne komisie, ktorým patrí rozhodovať o právach a povinnostiach občanov a organizácií, prípadne plniť ďalšie úlohy na úsekoch, pre ktoré sú zriadené.

(2) Národný výbor volí členov správnej komisie z radov svojich poslancov a ďalších občanov, predovšetkým tých, ktorých mu navrhli spoločenské organizácie. Predsedom správnej komisie je poslanec národného výboru; riadi a organizuje prácu správnej komisie a dbá o plnenie jej uznesení.

(3) Správna komisia sa uznáša väčšinou hlasov všetkých svojich členov, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(4) Správne komisie riadi rada a sú podriadené aj príslušnej správnej komisii národného výboru vyššieho stupňa; ak ide o správnu komisiu krajského národného výboru, je podriadená príslušnému ústrednému orgánu štátnej správy.

Oddiel 5

Výbory ľudovej kontroly národných výborov

§ 58

Krajské národné výbory, okresné národné výbory, mestské národné výbory a miestne národné výbory v strediskových obciach zriaďujú výbory ľudovej kontroly; po prerokovaní s výborom ľudovej kontroly príslušného okresného národného výboru ich môžu zriaďiť aj ostatné miestne národné výbory.

§ 59

(1) Výbor ľudovej kontroly národného výboru pozostáva z predsedu, podpredsedu a ďalších členov, ktorých volí a odvoláva plenárne zasadanie národného výboru z poslancov národného výboru a ďalších občanov. K voľbe a odvolaniu podpredse-

du, ak nie je poslancom národného výboru, je potrebné vyjadrenie výboru ľudovej kontroly národného výboru vyššieho stupňa a ak ide o podpredsedu výboru ľudovej kontroly krajského národného výboru, vyjadrenie Výboru ľudovej kontroly Slovenskej socialistickej republiky. Členstvo vo výbore ľudovej kontroly národného výboru je nezlučiteľné s funkciou predsedu, podpredsedu, tajomníka, predsedu komisie a vedúceho odboru príslušného národného výboru, národného výboru nižšieho stupňa alebo s funkciou vedúceho organizácie riadenej alebo spravovanej príslušným národným výborom.

(2) Predsedom výboru ľudovej kontroly národného výboru je poslanec národného výboru; má právo sa zúčastňovať na schôdzach rady s poradným hlasom. Predsedu výboru ľudovej kontroly zastupuje podpredseda.

(3) Odborné práce pre výbory ľudovej kontroly národných výborov obstaráva aparát. Počty pracovníkov aparátu a náklady na ne určuje plenárne zasadanie národného výboru na návrh výboru ľudovej kontroly, a to aj s prihliadnutím na úlohy, ktoré výbory ľudovej kontroly národných výborov plnia na základe osobitných predpisov.

§ 60

(1) Výbor ľudovej kontroly národného výboru sa schádza podľa potreby. Na svojich schôdzach rozhoduje o zásadných otázkach patriacich do pôsobnosti výboru. Výbor sa uznáva nadpolovičnou väčšinou hlasov všetkých svojich členov. Uznesenia výboru ľudovej kontroly vydáva jeho predseda. Predseda výboru ľudovej kontroly národného výboru je oprávnený pozastaviť výkon uznesenia výboru, ak má za to, že uznesenie odporuje všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo uzneseniu národného výboru; vec predloží na rozhodnutie najbližšiemu plenárnemu zasadaniu národného výboru.

(2) O ostatných otázkach patriacich do pôsobnosti výboru ľudovej kontroly národného výboru rozhoduje predseda, podpredseda, prípadne ďalší poverení členovia a pracovníci výboru v rozsahu im zverenej právomoci.

Oddiel 6

Odbory

§ 61

(1) Národné výbory zriaďujú pre jednotlivé odvetvia (úseky) svojej pôsobnosti odbory.

(2) Namiesto odboru môže národný výbor zriaďiť ako svoj orgán iný útvar; o tomto útvere platia ustanovenia o odboroch.

(3) Vláda nariadením ustanoví, ktoré odbory alebo iné útvary národné výbory zriaďujú.

§ 62

Odbory v odvetviach a na úsekoch, pre ktoré sú zriadené,

- a) vykonávajú štátnu správu s výnimkou vecí patriacich do právomoci plenárneho zasadania národného výboru, jeho rady, komisií a správnych komisií;
- b) vedú po odbornej stránke organizácie a zariadenia riadené alebo spravované národným výborom;
- c) spracúvajú odborné podklady na rokovanie národného výboru, jeho rady, komisií a správnych komisií a zabezpečujú plnenie uznesení národného výboru a jeho orgánov.

§ 63

(1) Odbor riadi rada národného výboru; odbor zodpovedá rade za všetku svoju činnosť. Vo veciach uvedených v § 62 písm. a) a b), ak nejde o veci uvedené v § 38, je podriadený aj odboru národného výboru vyššieho stupňa, a ak ide o odbor krajského národného výboru, aj príslušnému ústrednému orgánu štátnej správy.

(2) Prácu odboru riadi a za ňu zodpovedá jeho vedúci.

(3) Odbory informujú poslancov o svojej činnosti i o poznatkoch z činnosti organizácií a zariadení riadených alebo spravovaných národným výborom.

(4) Pracovníci odborov sú povinní zúčastňovať sa na schôdzach a besedách poslancov s voličmi a pomáhať im v ich práci vo volebnom obvode.

§ 63a

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom predpoklady pre výkon funkcií, ktoré vyžadujú osobitnú odbornú spôsobilosť. Vymedzí najmä obsah odbornej spôsobilosti, spôsob jej overovania a formy ďalšieho zdokonaľovania, ak nie sú ustanovené osobitnými predpismi.

§ 63b

Osobitné orgány

V prípadoch ustanovených zákonom zriaďujú národné výbory na výkon štátnej správy v príslušnom odvetví (úseku) osobitné orgány; zákon ustanoví aj postavenie a pôsobnosť týchto orgánov.

Oddiel 7

Občianske výbory a iné aktívy národného výboru

§ 64

(1) Mestské národné výbory a obvodné národné výbory, ako aj miestne národné výbory v strediskových obciach zriaďujú občianske výbory. Miestne národné výbory v ostatných obciach môžu zriaďovať občianske výbory, ak to vyžaduje rozľahlosť územia a osobitné podmienky hospodárskeho a kultúrneho

rozvoja. Občania volia členov občianskych výborov na verejných zhromaždeniach na obdobie päť rokov.

(2) Poslaním občianskych výborov je umožniť občanom uplatňovať ich potreby a záujmy v činnosti národného výboru a organizovať ich účasť na riešení verejných vecí, najmä pri zveľaďovaní obce (mesta), udržiavaní a ochrane bytového majetku, upevňovaní verejného poriadku a socialistického spoluzitia. Občianske výbory sa podieľajú aj na tvorbe, plnení a kontrole plnenia volebných programov Národného frontu.

(3) Národný výbor môže v záujme styku s občanmi poveriť občianske výbory plnením niektorých svojich úloh, ak nejde o rozhodnutie vo veciach štátnej správy. Poverovať občianske výbory plnením úloh môže iba plenárne zasadanie národného výboru alebo jeho rada.

(4) Občianske výbory úzko spolupracujú s poslancami národného výboru a pomáhajú im v ich činnosti vo volebných obvodoch.

(5) Občianske výbory sa môžu obracať na radu a ostatné orgány národného výboru a na organizácie riadené alebo spravované národným výborom so svojimi návrhmi, podnetmi a dotazmi; tieto orgány a organizácie sú povinné sa zaoberať návrhmi, podnetmi a dotazmi občianskych výborov a informovať ich o spôsobe vybavenia.

§ 65

(1) Pre účasť občanov na spoločensky prospešnej práci, pre hlbšie poznávanie ich potrieb a záujmov a pre riešenie otázok vyžadujúcich všestranné posúdenie zriaďuje si národný výbor a jeho orgány poradné zbory, pracovné komisie a iné svoje aktívy.

(2) Národné výbory dbajú o to, aby nimi spravované alebo riadené organizácie a zariadenia vytvárali svoje aktívy pre účasť občanov na svojej práci.

Piata hlava

RIADENIE NÁRODNÝCH VÝBOROV A ICH ORGÁNOV

Oddiel 1

Vzťahy národného výboru k ústredným orgánom a k národným výborom vyššieho stupňa

§ 66

(1) Stupne a druhy národných výborov, ako aj ich postavenie, pôsobnosť a organizáciu upravuje v medziach ústavných zákonov Slovenská národná rada zákonom.

(2) Slovenská národná rada usmerňuje činnosť národných výborov na plnenie kľúčových úloh. Zovšeobecňuje skúsenosti národných výborov, hodnotí účinnosť foriem a metód ich práce, pôsobí na uplatňovanie demokratických princípov v ich činnosti a uznáva sa na opatreniach na zlepšenie ich výstavby a práce.

(3) Slovenská národná rada umožňuje národným výborom účasť na prerokúvaní návrhov zákonov a uznesení Slovenskej národnej rady k otázkam činnosti národných výborov a na kontrole pôsobenia zákonov. Národné výbory sa môžu obracať priamo na Slovenskú národnú radu s iniciatívnymi podnetmi.

§ 67

(1) Vláda riadi a kontroluje prácu národných výborov a vytvára vhodné podmienky pre ich činnosť.

(2) Vláda najmä

- a) zjednocuje činnosť ministerstiev (ústredných orgánov štátnej správy) vo vzťahu k národným výborom;
- b) zabezpečuje realizáciu jednotnej štátnej politiky v otázkach komplexného ekonomického a sociálneho rozvoja územných obvodov národných výborov;
- c) určuje plánom a rozpočtom krajským národným výborom úlohy a prostriedky, určuje systemizáciu aparátu národných výborov a počty pracovníkov súhrnne za všetky odvetvia riadené národnými výbormi;
- d) môže určiť krajským národným výborom záväzné úlohy a limity, ako aj orientačné ukazovatele na zabezpečenie súladu medzi rozvojom ústredne riadených odvetví a hospodárstvom národných výborov;
- e) rozhoduje o zásadných otázkach týkajúcich sa výkonu štátnej správy v pôsobnosti národných výborov;
- f) rieši sporné otázky, ktoré sa pri rozpracúvaní a uskutočňovaní celoštátnej politiky vyskytnú medzi krajskými národnými výbormi a ministerstvami (ústrednými orgánmi štátnej správy) a medzi krajskými národnými výbormi navzájom;
- g) kontroluje, ako národné výbory plnia úlohy a hodnotí výsledky ich činnosti;
- h) prerokúva zásadné otázky komplexného ekonomického a sociálneho rozvoja jednotlivých krajov.

(3) Vláda podáva Slovenskej národnej rade správy o činnosti národných výborov, o stave plnenia úloh v ich pôsobnosti a o opatreniach prijatých vládou pri riadení národných výborov.

§ 67a

Na zabezpečenie riadiacej a kontrolnej úlohy vlády vo vzťahu k národným výborom

- a) ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy) predkladajú vláde

1. návrhy koncepcií rozvoja odvetví (úsekov) riadených a spravovaných národnými výbormi,

2. návrhy vo veciach, ktoré patria do samostatnej pôsobnosti národných výborov, ak nie sú zákonom splnomocnené na ich úpravu všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 38);

b) ministerstvo vnútra

1. organizuje jednotný postup ministerstiev (ústredných orgánov štátnej správy) pri príprave návrhov na rokovanie vlády a pri plnení opatrení prijatých vládou v otázkach týkajúcich sa národných výborov,
2. koordinuje vydávanie smerníc ministerstiev (ústredných orgánov štátnej správy), ktoré sa týkajú národných výborov a nimi riadených alebo spravovaných organizácií,
3. koordinuje prípravu podkladov na kontrolnú činnosť vlády z hľadiska dodržiavania právnych predpisov a plnenia uznesení vlády v činnosti národných výborov, ako aj v činnosti ministerstiev (ústredných orgánov štátnej správy) vo vzťahu k národným výborom,
4. zabezpečuje v spolupráci s ostatnými ministerstvami (ústrednými orgánmi štátnej správy) utváranie podmienok pre zvyšovanie politickej a odbornej úrovne pracovníkov národných výborov,
5. vykonáva rozbor činnosti národných výborov, organizuje výmenu skúseností z ich práce a usmerňuje a vyhodnocuje súťaže národných výborov,
6. usmerňuje organizovanie informačného systému národných výborov.

§ 68

(1) Ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy) riadia v rámci zákonov výkon štátnej správy v príslušnom odvetví (úseku) vydávaním všeobecne záväzných právnych predpisov a smerníc, kontrolujú výkon štátnej správy a dodržiavanie socialistickej zákonnosti, zovšeobecňujú získané poznatky z tejto činnosti národných výborov a robia opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

(2) Ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy), do pôsobnosti ktorých patria odvetvia (úseky) riadené alebo spravované národnými výbormi, ďalej

- a) riadia po odbornej stránke činnosť národných výborov na základe vládou schválených koncepcií rozvoja odvetví (úsekov);
- b) zabezpečujú odborné vedenie rozpočtových a príspevkových organizácií a zariadení národných výborov;
- c) podieľajú sa na príprave návrhov strednodobých a vykonávacích hospodárskych plánov a rozpočtov krajských národných výborov;
- d) zabezpečujú jednotný postup pri používaní právnych predpisov v činnosti národných výborov;

- e) pomáhajú po odbornej stránke národným výborom a organizáciám nimi riadeným alebo spravovaným zabezpečovať úlohy a zdokonaľovať metódy činnosti;

- f) usmerňujú vedecko-technický rozvoj a racionalizáciu riadiacich a správnych činností;

- g) starajú sa o výchovu odborných kádrov národných výborov a organizácií a zariadení nimi riadených alebo spravovaných.

(3) Ministerstvá (ústredné orgány štátnej správy) pôsobiace v ústredne riadených odvetviach

- a) spracúvajú v spolupráci s krajskými národnými výbormi koncepciu rozvoja odvetvia (odboru) a návrhy strednodobých plánov; prerokúvajú s nimi prípravu dôležitých investícií a opatrení týkajúce sa rozmiestnenia závodov a prevádzkárni a zmeny v zamestnanosti obyvateľstva;

- b) zabezpečujú, aby nimi riadené orgány a organizácie koordinovali svoju činnosť s národnými výbormi, najmä s okresnými národnými výbormi, mestskými národnými výbormi a miestnymi národnými výbormi v strediskových obciach a prerokúvali s nimi všetky závažné opatrenia týkajúce sa rozvoja územných obvodov národných výborov.

§ 69—70 — zrušené

§ 71

Národný výbor vyššieho stupňa usmerňuje, kontroluje a riadi činnosť národných výborov nižšieho stupňa; dbá pritom plne na ich právomoc a zodpovednosť. Spolupracuje s nimi pri príprave vlastných opatrení, oboznamuje ich s dôležitými otázkami spoločenského rozvoja, ktoré riešia vyššie orgány, poskytuje im všestrannú pomoc a opiera sa o ich iniciatívu.

Oddiel 2

Náprava nesprávnych opatrení

§ 72

(1) Plenárne zasadanie národného výboru môže nesprávne uznesenie rady alebo komisie zmeniť alebo zrušiť; urobí tak vždy, ak také uznesenie odporuje zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnemu predpisu alebo ustanovenému plánu, rozpočtu alebo inému jeho uzneseniu. Nesprávne opatrenie odboru (správnej komisie) zruší alebo zmení, ak nápravu neurobí sama rada.

(2) Ak rada predpokladá, že niektoré uznesenie komisie je nesprávne, môže jeho výkon pozastaviť a predložiť vec na rozhodnutie národnému výboru na jeho najbližšom plenárnom zasadnutí. Toto oprávnenie rade nepatrí, ak ide o uznesenie výboru ľudovej kontroly národného výboru.

(3) Nesprávne opatrenie odboru (správnej komisie) môže zrušiť alebo zmeniť rada.

§ 73

(1) Ak všeobecne záväzné nariadenie národného výboru odporuje zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu alebo všeobecne záväznému nariadeniu národného výboru vyššieho stupňa, národný výbor vyššieho stupňa také nariadenie zruší. Ak ide o všeobecne záväzné nariadenie krajského národného výboru, zruší ho Slovenská národná rada.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 rada národného výboru vyššieho stupňa výkon takéhoto všeobecne záväzného nariadenia pozastaví a predloží vec svojmu národnému výboru na jeho najbližšom zasadaní. Ak ide o všeobecne záväzné nariadenie krajského národného výboru, pozastaví ho vláda a predloží vec Slovenskej národnej rade.

§ 74

(1) Ak uznesenie plenárneho zasadania národného výboru odporuje zákonu, inému všeobecne záväznému predpisu, uzneseniu plenárneho zasadania národného výboru vyššieho stupňa, uzneseniam alebo smerniciam vyšších štátnych orgánov a ak nápravu neurobí národný výbor sám, národný výbor vyššieho stupňa alebo vláda takéto uznesenie zruší.

(2) V prípadoch uvedených v odseku 1 rada národného výboru vyššieho stupňa výkon takého uznesenia pozastaví a predloží vec svojmu národnému výboru na jeho najbližšom zasadaní.

§ 75

Ak je niektoré uznesenie rady národného výboru nesprávne a ak národný výbor neurobí nápravu sám, zruší ho rada národného výboru vyššieho stupňa alebo vláda.

§ 76

Ak je niektoré opatrenie odboru (správnej komisie) vo veciach uvedených v § 62 písm. a) a b), ak nejde o veci uvedené v § 38, nesprávne a ak nápravu neurobí národný výbor alebo jeho rada, môže ho zrušiť odbor (správna komisia) národného výboru vyššieho stupňa, ak ide o opatrenie odboru (správnej komisie) krajského národného výboru, príslušný ústredný orgán štátnej správy.

§ 77

Uznesenie plenárneho zasadania národného výboru, rady alebo komisie alebo opatrenie odboru vo veciach uvedených v § 38 zruší orgán vyššieho stupňa len vtedy, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom alebo s uznesením vlády.

§ 78

O náprave rozhodnutí vydaných v správnom

konaní platia ustanovenia zákona o správnom konaní.

Šiesta hlava ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 79 — zrušený

§ 80

(1) Zrušujú sa

- a) zákon č. 143/1949 Zb. o zmenách v organizácii verejnej správy a v pôsobnosti jej orgánov;
- b) zákon č. 65/1960 Zb. o národných výboroch;
- c) ustanovenia § 6 a § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 32/1933 Zb. o organizácii riadenia poľnohospodárstva;
- d) ustanovenia § 13 prvej a druhej vety a § 14 zákona č. 34/1964 Zb. o voľbách do Národného zhromaždenia a do národných výborov;
- e) ustanovenia § 29 druhej vety a § 42 druhej vety Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb.;
- f) vládne nariadenie č. 66/1960 Zb. o úprave niektorých pomerov poslancov národných výborov a občanov zvolených za členov komisií národných výborov v znení vládneho nariadenia č. 189/1960 Zb.;
- g) vládne nariadenie č. 71/1960 Zb. o rozšírení právomoci a zodpovednosti národných výborov a o usporiadaní a činnosti ich orgánov;
- h) vládne nariadenie č. 102/1961 Zb. o úprave pôsobnosti národných výborov podľa predpisov o využití nerastného bohatstva;
- ch) vládne nariadenie č. 11/1962 Zb. o prehĺbení organizácie riadenia poľnohospodárstva národnými výbormi;
- i) vládne nariadenie č. 93/1961 Zb. o spotrebiteľských radách;
- j) vládne nariadenie č. 59/1959 Zb. o občianskej kontrole prevádzkárni;
- k) časť II vyhlášky č. 83/1961 Zb. o úlohách orgánov ROH a národných výborov pri výkone dozoru a starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.

(2) Nedotknutý zostáva zákon č. 169/1949 Zb. o vojenských obvodoch.

(3) Doterajšie užšie komisie zriadené podľa osobitných predpisov sa spravujú ustanoveniami o správnych komisiách (§ 57).

§ 81

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1968.

Zákon SNR č. 72/1969 Zb. o niektorých opatreniach v organizácii a pôsobnosti národných výborov v Slovenskej socialistickej republike nadobudol účinnosť 1. júlom 1969, zákon SNR č. 115/1970 Zb. o finančných správach, zákon SNR č. 130/

1970 Zb. o územnom členení Slovenskej socialistickej republiky a zákon SNR č. 131/1970 Zb. o zriadení krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike a o opatreniach s tým súvisiacich nadobudli účinnosť 1. januárom 1971, zákon SNR č. 34/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 131/1970 Zb. o zriadení krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike a o opatreniach s tým súvisiacich, nadobudol účinnosť 1. júnom 1971, zákon SNR č. 62/1971 Zb., ktorým sa mení zákon č. 69/1967 Zb. o národných výboroch, nadobudol účinnosť 1. augustom 1971, zákon SNR č. 121/1971 Zb. o ľudovej kontrole v Slovenských národných výboroch v Slovenskej socialistickej re-

publike nadobudol účinnosť 27. októbrom 1971, zákon SNR č. 159/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy, nadobudol účinnosť 1. januárom 1972, zákon SNR č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, nadobudol účinnosť 1. júlom 1982 a zákon SNR č. 139/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť mestských národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy, nadobudol účinnosť 1. januárom 1983.

Šalgovič v. r.

36

PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

vyhlasuje

úplné znenie zákona Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, ako vyplýva zo zmien a doplnkov vykonaných zákonným opatrením Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 79/1979 Zb., ktorým sa mení zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, zákonným opatrením Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 11/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, zákonom Slovenskej národnej rady č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach a zákonom Slovenskej národnej rady č. 140/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení

Z Á K O N

Slovenskej národnej rady

o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky
v sociálnom zabezpečení

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

ORGÁNY SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA
A ICH ÚLOHY

§ 1

Orgány sociálneho zabezpečenia

(1) Orgány sociálneho zabezpečenia Slovenskej socialistickej republiky sú:

- a) Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky,
- b) Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave,
- c) národné výbory,
- d) Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky v medziach pôsobnosti ustanovenej zákonom o sociálnom zabezpečení.¹⁾

(2) Ako orgány sociálneho zabezpečenia pôsobia aj sociálne komisie jednotných roľníckych družstiev.

(3) Orgány sociálneho zabezpečenia Slovenskej socialistickej republiky zabezpečujú čo najširšiu účasť pracujúcich na vykonávaní sociálneho zabezpečenia a jeho kontrole, utvárajú predpoklady na účasť pracujúcich na rozhodovaní vo veciach sociálneho zabezpečenia a úzko spolupracujú so spoločenskými organizáciami, najmä s orgánmi Revolučného odborového hnutia, s obdobnými orgánmi členov výrobných družstiev a s orgánmi Zväzu družstevných roľníkov Slovenskej socialistickej republiky.

§ 2

Ministerstvo práce a sociálnych vecí
Slovenskej socialistickej republiky

(1) Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky (ďalej len „ministerstvo“)

- a) riadi a kontroluje vykonávanie sociálneho zabezpečenia,

¹⁾ § 129 až 135, § 162 a § 165 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení.

b) zabezpečuje, aby sa úlohy sociálneho zabezpečenia plnili v súlade s možnosťami a potrebami spoločnosti.

(2) Ministerstvo môže zriadiť ako svoj orgán posudkovú komisiu sociálneho zabezpečenia na posudzovanie zdravotného stavu vo výnimočných prípadoch, ktoré ministerstvo určí, pretože ich posúdenie si vyžaduje osobitné odborné vedomosti.

§ 3

Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave

(1) Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave rozhoduje o dávkach dôchodkového zabezpečenia, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v zákone o sociálnom zabezpečení ustanovené, že o nich rozhoduje iný orgán sociálneho zabezpečenia; pri vykonávaní dôchodkového zabezpečenia spolupracuje s národnými výbormi a vypláca dávky dôchodkového zabezpečenia, o ktorých rozhodol národný výbor.

(2) Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave zodpovedá za účelné a hospodárne vynakladanie prostriedkov na dôchodkové zabezpečenie, s ktorými hospodári.

(3) Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave je podriadený ministerstvu; je spôsobilý vystupovať vo svojom mene. Na Úrad dôchodkového zabezpečenia v Bratislave prechádzajú práva a povinnosti doterajšej Správy dôchodkov v Bratislave.

Národné výbory

§ 4

(1) Národné výbory poskytujú dávky a služby sociálnej starostlivosti a v prípadoch ustanovených týmto zákonom rozhodujú o dávkach dôchodkového zabezpečenia a o dávkach zabezpečenia členov rodín občanov, ktorí vykonávajú službu v ozbrojených silách.

(2) Národné výbory rozhodujú o dávkach zabezpečenia matky a dieťaťa a o dávkach zabezpečenia v chorobe, ak je ich poskytovanie upravené vykonávacími predpismi k zákonu o sociálnom zabezpečení alebo predpismi o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa, ako aj o ďalších dávkach a príspevkoch podľa osobitných predpisov.²⁾

Správne komisie

§ 5

(1) Okresné národné výbory a krajské národné výbory³⁾ zriaďujú ako správne komisie posudkové

komisie sociálneho zabezpečenia, dávkové komisie a komisie starostlivosti o rodinu a deti. Miestne národné výbory v strediskových obciach a mestské národné výbory môžu zriadiť komisie starostlivosti o rodinu a deti ako správne komisie.

(2) V prípade potreby môže krajský národný výbor poveriť okresný národný výbor vo svojom územnom obvode, aby jeho posudková komisia sociálneho zabezpečenia posudzovala invaliditu alebo iné zdravotné otázky súvisiace s vykonávaním sociálneho zabezpečenia účastníkov boja proti fašizmu a obetí fašizmu a s vykonávaním sociálneho zabezpečenia na základe medzinárodných zmlúv, prípadne v niektorých ďalších odôvodnených prípadoch na území celého kraja.

(3) V prípade potreby môže krajský národný výbor po dohode s ďalšími krajskými národnými výbormi poveriť okresný národný výbor vo svojom územnom obvode, aby jeho posudková komisia sociálneho zabezpečenia posudzovala invaliditu alebo iné zdravotné otázky súvisiace s vykonávaním sociálneho zabezpečenia na základe medzinárodných zmlúv aj pre územie týchto krajov.

(4) V odôvodnených prípadoch môže okresný národný výbor so súhlasom krajského národného výboru zriadiť posudkové komisie sociálneho zabezpečenia s pôsobnosťou pre pracujúcich veľkých organizácií, ktoré majú závodné zdravotnícke zariadenie.

§ 5a

(1) Národný výbor volí predsedov, podpredsedov, tajomníkov a ostatných členov správnych komisií z radov svojich poslancov a ďalších občanov. Predsedovia a podpredsedovia komisií sú poslanci národného výboru.

(2) Za členov posudkových komisií sociálneho zabezpečenia a dávkových komisií volí národný výbor najmä občanov, ktorých mu navrhnu príslušné orgány Revolučného odborového hnutia, Slovenského zväzu výrobných družstiev, Zväzu družstevných roľníkov, Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, prípadne ďalších spoločenských alebo iných socialistických organizácií.

(3) Za členov posudkových komisií sociálneho zabezpečenia volí národný výbor na návrh príslušných orgánov aj zástupcov Československej ľudovej armády, zástupcov Zboru národnej bezpečnosti, zástupcov vojsk ministerstva vnútra, zástupcov Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky, posudkových lekárov sociálneho zabezpečenia, lekárov štátnej zdravotníckej správy, lekárov ozbrojených síl a lekárov železničného zdravotníctva.

²⁾ Zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení neskorších predpisov, zákon č. 107/1971 Zb. o materskom príspevku v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb. o zvýšení materského príspevku a o zmenách v nemocenskom zabezpečení, zákon č. 50/1973 o pestúnskej starostlivosti.

³⁾ Pôsobnosť Národného výboru hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy je vymedzená zákonom SNR č. 43/1968 Zb. o hlavnom meste Slovenskej socialistickej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov.

(4) Za členov komisí starostlivosti o rodinu a detí volí národný výbor najmä občanov, ktorých mu navrhnu príslušné orgány spoločenských organizácií; za členov volí aj občanov, ktorí spolupôsobia v starostlivosti o rodinu a deti, najmä detských, dorastových a ženských lekárov, pedagógov, psychológov, sudcov z povolania, prokurátorov a príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti.

(5) Zloženie správnej komisie na prerokúvanie jednotlivých prípadov určuje predseda, prípadne podpredseda komisie podľa povahy prerokúvaného prípadu.

(6) Posudková komisia sociálneho zabezpečenia rokuje a uznáva sa, ak sú prítomní predseda alebo podpredseda, posudkový lekár sociálneho zabezpečenia, lekár štátnej zdravotníckej správy a najmenej ďalší dvaja členovia. Dávková komisia rokuje a uznáva sa, ak sú prítomní predseda alebo podpredseda a najmenej ďalší dvaja členovia. Komisia starostlivosti o rodinu a deti rokuje a uznáva sa, ak sú prítomní predseda alebo podpredseda a najmenej ďalší štyria členovia.

(7) Správna komisia sa uznáva väčšinou hlasov prítomných členov.

DRUHÁ ČASŤ

PŮSOBNOST' NÁRODNÝCH VÝBOROV NA ÚSEKU DŮCHODKOVÉHO ZABEZPEČENIA, ZABEZPEČENIA ČLENOV RODÍN OBČANOV VYKONÁVAJÚCICH SLUŽBU V OZBROJENÝCH SILÁCH, ZABEZPEČENIA V CHOROBE A ZABEZPEČENIA MATKY A DIEŤAŤA

§ 6

Národné výbory pri vykonávaní sociálneho zabezpečenia poskytujú občanom a organizáciám odbornú pomoc. Kontrolujú, ako organizácie plnia povinnosti uložené zákonom o sociálnom zabezpečení, a ukládajú im, aby zistené nedostatky odstránili. Obstarávajú a predkladajú Úradu dôchodkového zabezpečenia v Bratislave podklady potrebné na rozhodnutie o dávkach dôchodkového zabezpečenia.

Působnost' miestnych národných výborov

§ 7

Miestny národný výbor rozhoduje,

- a) komu sa má vyplácať dávka dôchodkového zabezpečenia, ak by sa výplatou dávky oprávnenému zjavne nedosiahol účel, ktorému má dávka slúžiť, alebo ak by sa tým poškodzovali záujmy osôb, ktoré je dôchodca povinný vyživovať,

- b) komu sa majú vyplácať prídavky na deti zo zabezpečenia matky a dieťaťa vedeckých pracovníkov, spisovateľov, hudobných skladateľov, výtvarných umelcov, architektov, novinárov, výkonných umelcov a artistov^{3a)} (ďalej len „vedeckí pracovníci, umelci a novinári“), družstevných roľníkov, občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru, jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich alebo výchovné zo sociálneho zabezpečenia, ak sa výplatou do rúk doterajšieho príjemcu zjavne nedosahuje účel, na ktorý sú prídavky na deti (výchovné) určené.⁴⁾

§ 7a

Miestny národný výbor v strediskovej obci a mestský národný výbor

- a) rozhoduje

1. o podpore pri narodení dieťaťa dôchodkyni alebo manželke, prípadne inej rodinnej príslušníčke nepracujúceho dôchodcu,
2. o príspevku na rekreáciu detí nepracujúceho dôchodcu,
3. o pohrebnom pri úmrtí nepracujúceho dôchodcu, prípadne člena jeho rodiny,
4. o pohrebnom pri úmrtí jednotlivo hospodáriaceho roľníka, spolupracujúceho člena jeho rodiny alebo jeho rodinného príslušníka;

- b) sleduje, či trvajú podmienky výplaty dávok dôchodkového zabezpečenia, o ktorých rozhoduje okresný národný výbor podľa § 10 písm. a) bodu 1 a 2;

- c) spisuje, pokiaľ sa naň občan obráti, žiadosti

1. o úpravu dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu,
2. o zvýšenie dôchodku alebo výchovného pre bezvládnosť,
3. o dôchodok manželky,
4. o sociálny dôchodok,
5. o vdovský dôchodok alebo sirotsky dôchodok po nepracujúcich dôchodcoch,
6. o dávky dôchodkového zabezpečenia občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru a o vdovský dôchodok alebo sirotsky dôchodok po nich

a postupuje ich okresnému národnému výboru príslušnému podľa bydliska žiadateľa.

Působnost' okresných národných výborov

§ 8

- (1) Okresný národný výbor

- a) rozhoduje

^{3a)} § 3 písm. f) zákona č. 121/1975 Zb.

⁴⁾ § 2 a § 7 zákona č. 117/1966 Zb. o niektorých dôsledkoch zanedbávania starostlivosti o deti v znení zákona č. 99/1972 Zb.

1. o tom, či sa zamestnanie (poistenie) prerušilo z vážnych dôvodov,
 2. o skončení zamestnania I. alebo II. pracovnej kategórie z iných vážnych dôvodov ako zdravotných,
 3. o vzniku a zániku sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov,
 4. o vzniku a zániku sociálneho zabezpečenia vedeckých pracovníkov, umelcov a novinárov,
 5. o vzniku a zániku dôchodkového poistenia jednotlivu hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich a spolupracujúcich členov ich rodín a o vzniku a zániku sociálneho zabezpečenia občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru,
 6. o započítaní celého kalendárneho roka do doby zamestnania pred 1. januárom 1976, ak člen jednotného roľníckeho družstva neodpracoval ustanovený počet pracovných dní, prípadne inak určený pracovný úväzok,
 7. o zvýšení dôchodku manželky pre bezvládnosť a o zvýšení sociálneho dôchodku (výchovného k nemu) pre bezvládnosť,
 8. o podpore pri narodení dieťaťa dôchodkyni alebo manželke, prípadne inej rodinnej príslušníčke nepracujúceho dôchodcu,
 9. o príspevku na rekreáciu detí nepracujúceho dôchodcu,
 10. o pohrebnom pri úmrtí nepracujúceho dôchodcu, prípadne člena jeho rodiny,
 11. o pohrebnom pri úmrtí jednotlivu hospodáriaceho roľníka, spolupracujúceho člena jeho rodiny alebo rodinného príslušníka,
 12. o dávkach zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa vedeckých pracovníkov, umelcov a novinárov,
 13. o dávkach zo zabezpečenia matky a dieťaťa občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru^{4a)} a zo zabezpečenia matky a dieťaťa jednotlivu hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich a spolupracujúcich členov ich rodín,
 14. o povinnosti občanov uvedených v bode 12 a 13 vrátiť dávku zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa poskytnutú neprávom alebo vo vyššej výmere, ako im patrila, a o povinnosti jednotného roľníckeho družstva nahradiť škodu spôsobenú nesprávnou výplatom týchto dávok,
 15. o odvolaní proti rozhodnutiu sociálnej komisie jednotného roľníckeho družstva o peňažných dávkach zo zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa,
 16. o zaopatrovacom príspevku a o príspevku na úhradu za užívanie bytu,
 17. o poskytovaní prídavkov na deti členom jednotného roľníckeho družstva v prípadoch ustanovených osobitnými predpismi;^{4b)}
- b) spracúva rozboru invalidizácie a navrhuje príslušným orgánom opatrenia smerujúce k predchádzaniu invalidite a k odstraňovaniu jej následkov;
- c) spisuje, pokiaľ sa naň občan obráti, žiadosti
1. o úpravu dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu,
 2. o zvýšenie dôchodku alebo výchovného pre bezvládnosť,
 3. o dávky dôchodkového zabezpečenia vedeckých pracovníkov, umelcov a novinárov,
 4. o dávky dôchodkového zabezpečenia občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru,
 5. o dávky dôchodkového zabezpečenia jednotlivu hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich,
 6. o vdovský dôchodok alebo sirotský dôchodok po občanoch uvedených v bodoch 3 až 5,
 7. o dôchodok manželky,
 8. o sociálny dôchodok,
 9. o vdovský dôchodok alebo sirotský dôchodok po nepracujúcich dôchodcoch.
- (2) Pôsobnosť podľa odseku 1 písm. a) bodov 8 až 11 vykonáva okresný národný výbor, len ak nepatrí podľa § 7a miestnemu národnému výboru v strediskovej obci alebo mestskému národnému výboru.

§ 9

Okresný národný výbor svojou posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia

a) rozhoduje

1. na podnet lekárskej poradnej komisie⁵⁾ o tom, či je plne alebo čiastočne invalidný pracujúci, ktorý je neschopný práce pre chorobu alebo úraz počas aspoň 3 mesiacov, ktorému patrí nemocenské a ktorý nepožiadaval o invalidný (čiastočný invalidný)

^{4a)} § 97 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení.

^{4b)} § 34 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 104/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva, Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 76/1957 Ú. v. o prechode z pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity).

důchodů, alebo ktoreho žiadosti sa nevyhovelo,

2. o tom, či sa zamestnanie I. alebo II. pracovnej kategórie skončilo zo zdravotných dôvodov,
3. o nevyhnutnosti trvale previesť pracujúceho na inú prácu alebo o nevyhnutnosti trvalej zmeny zamestnania, ak posudková komisia sociálneho zabezpečenia v súvislosti s rozhodovaním o dávkach dôchodkového zabezpečenia zistila, že pracujúci vzhľadom na svoj zdravotný stav natrvalo stratil schopnosť vykonávať ďalej doterajšiu prácu alebo že ju nesmie vykonávať pre ochorenie na chorobu z povolenia alebo pre ohrozenie touto chorobou,⁶⁾
4. o poskytnutí kúpeľnej starostlivosti nepracujúcim dôchodcom, členom jednotných roľníckych družstiev, vedeckým pracovníkom, umelcom a novinárom a ich rodinným príslušníkom s výnimkou chorôb, na ktoré povoľujú kúpeľnú starostlivosť podľa osobitných predpisov orgány štátnej zdravotníckej správy,
5. o invalidite (ťažkom zdravotnom postihnutí) dieťaťa a o nevyhnutnosti stálej starostlivosti oň pre priznanie príplatku k prídavkom na deti z nemocenského poistenia⁷⁾ a pre priznanie materského príspevku, ak o ňom rozhodujú orgány nemocenského poistenia alebo orgány nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách;^{7a)}

b) vydáva posudok

1. o plnej (čiastočnej) invalidite, bezvládnosti, invalidite (ťažkom zdravotnom postihnutí) dieťaťa s nevyhnutnosťou stálej starostlivosti, v konaní o dávkach dôchodkového zabezpečenia, ak nejde o prípady uvedené v ustanovení písmena a) bodu 1, v konaní o dávkach zo zabezpečenia matky a dieťaťa a v konaní o materskom príspevku, ak o ňom rozhodujú príslušné orgány sociálneho zabezpečenia,^{7a)}
2. o tom, či má občan pre nepriaznivý zdravotný stav značne sťažené všeobecné životné podmienky,
3. na žiadosť orgánov sociálneho zabezpečenia o tom, či si občan môže vzhľadom na zdravotný stav zvýšiť životnú úroveň vlastnou prácou,^{7b)}
4. na žiadosť orgánov ozbrojených síl o schopnosti príslušníka ozbrojených síl na primerané občianske zamestnanie;

c) posudzuje na účely sociálneho zabezpečenia

pri kontrolných lekárskech prehliadkach zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov

1. v lehote určenej pri predchádzajúcom rozkovaní alebo
 2. ak zistí posudkovo významné skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky, alebo
 3. na podnet iného orgánu sociálneho zabezpečenia;
- d) v súvislosti s rozhodovaním alebo vydávaním posudkov odporúča
1. poskytovanie nemocenského po uplynutí podpornej lehoty v prípadoch, v ktorých možno očakávať, že pracovník v krátkom čase bude opäť práceschopným,
 2. v rámci posudzovania plnej (čiastočnej) invalidity opatrenia na obnovenie pracovnej schopnosti posudzovaného, vhodnosť ďalšieho liečenia, vhodnú úpravu pracovných podmienok, prípadne obstaranie vhodných pomôcok.

§ 10

Okresný národný výbor svojou dávkovou komisiou

a) rozhoduje

1. o sociálnom dôchodku a o výchovnom k nemu,
2. o dôchodku manželky,
3. o poskytovaní vdovského dôchodku rozvedenej žene po uplynutí času, v ktorom mal bývalý manžel povinnosť poskytovať jej príspevok na výživu,
4. o zastavení výplaty sirotského dôchodku alebo výchovného k dôchodku, ak sirota alebo dieťa, na ktoré sa poskytuje výchovné k dôchodku, uzavrie manželstvo,
5. o čiastočnom invalidnom dôchodku alebo o jeho zvýšení jednotlivu hospodáriacim roľníkom a spolupracujúcim členom ich rodín, ktorí sa stali na následky pracovného úrazu čiastočne invalidní,
6. o zvýšení invalidného dôchodku jednotlivu hospodáriacich roľníkov a spolupracujúcich členov ich rodín, ktorí sa stali na následky pracovného úrazu plne invalidní,
7. o povinnosti dôchodcu vrátiť dávku dôchodkového zabezpečenia (poistenia) poskytnutú neprávom alebo vo vyššej výmere, ako mu patrila, a o povinnosti organizácie nahradiť škodu spôsobenú nesprávnou výplatou dôchodku, ak rozhodovanie o takejto dávke patrí do pôsobnosti národného výboru,

⁶⁾ § 37 ods. 1 písm. a), § 46 ods. 1 písm. d), § 51 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce, § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.

⁷⁾ § 24 ods. 2 zákona č. 88/1968 Zb.

^{7a)} § 11 zákona č. 107/1971 Zb.

^{7b)} § 42 ods. 4 zákona č. 121/1975 Zb.

8. o započítání doby nezamestnanosti, ak sa nezapočítava už podľa zákona o sociálnom zabezpečení,
9. o započítaní doby vojenskej služby v iných ako spojeneckých armádach (vrátane doby zajatia), ktorú československí občania vykonávali povinne v čase neslobody,
10. o odstraňovaní tvrdostí, ktoré by sa vyskytli pri poskytovaní dávok na úseku zabezpečenia v chorobe, zabezpečenia matky a dieťaťa, zabezpečenia členov rodín občanov vykonávajúcich službu v ozbrojených silách a zabezpečenia dôchodcov niektorými ďalšími dávkami;

b) navrhuje Úradu dôchodkového zabezpečenia v Bratislave započítanie doby zamestnania v sporných prípadoch.

§ 11

Pôsobnosť krajských národných výborov

(1) Krajský národný výbor spracúva rozbor invalidizácie v kraji a navrhuje príslušným orgánom opatrenia smerujúce k predchádzaniu invalidite a k odstraňovaniu jej následkov.

(2) Posudková komisia sociálneho zabezpečenia krajského národného výboru podáva posudky v súdnom konaní vo veciach dôchodkového zabezpečenia a v odvolacom správnom konaní, ak sa napadnuté rozhodnutie vydalo na podklade posudku posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia okresného národného výboru.

TRETIA ČASŤ

PÔSOBNOSŤ NÁRODNÝCH VÝBOROV NA ÚSEKU SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI

§ 12

Národné výbory organizujú sociálnu starostlivosť a občanom a rodinám s deťmi zabezpečujú na prekonanie nepriaznivej životnej situácie sociálnu pomoc dávkami a službami sociálnej starostlivosti. Za tým účelom vyhľadávajú v spolupráci so štátnymi, družstevnými a spoločenskými organizáciami občanov, ktorí potrebujú sociálnu starostlivosť.

Starostlivosť o rodinu a deti

§ 13

(1) Národné výbory pri starostlivosti o rodinu a deti rozvíjajú sústavnú činnosť zameranú na utváranie priaznivých podmienok, ktoré umožňujú, aby rodina riadne plnila svoju spoločenskú funkciu najmä vo výchove detí.

(2) Národné výbory sa starajú v súčinnosti so socialistickými organizáciami o utváranie podmie-

nok, ktoré umožňujú alebo uľahčujú rodičom a iným občanom zodpovedným za výchovu riadny výkon starostlivosti o deti; na to budujú najmä predškolské a mimoškolské zariadenia a zriaďujú služby, ktoré majú význam pre pracujúcich rodičov, najmä pre zamestnané matky.

(3) Národné výbory pomáhajú rodinám plniť ich úlohy, dbajú o to, aby sa predišlo ujme, ktorú by mohli deti a mladiství utrpieť v rodinách, na pracoviskách a inde, a chránia ich pred škodlivými vplyvmi; zisťujú prípady narušených rodín a ohrozeného alebo narušeného vývoja detí a mladistvých a pôsobia na odstránenie ich príčin a dôsledkov; na to môžu nariadiť alebo vykonať výchovné opatrenia;⁸⁾ organizujú náhradnú rodinnú výchovu detí.

(4) Národné výbory vykonávajú sociálno-právnu ochranu detí a pomáhajú ťarchavým ženám, rodičom alebo iným občanom starajúcim sa o nezaopatrované deti, ktorí to z vážnych dôvodov potrebujú, pri ochrane ich práv a právom chránených záujmov.

Pôsobnosť miestnych národných výborov

§ 14

Miestny národný výbor

a) rozhoduje

1. o napomenutí maloletého, jeho rodičov a občanov, ktorí narušujú jeho riadnu výchovu;⁹⁾

2. o určení dohľadu nad maloletým;¹⁰⁾

b) navrhuje orgánu príslušnému rozhodovať o prídavkoch na deti (výchovnom), aby v odôvodnených prípadoch zastavil výplatu tejto dávky oprávnenému príjemcovi;¹¹⁾

c) poskytuje deťom v naliehavých prípadoch okamžitú pomoc;

d) oznamuje súdom a iným štátnym orgánom skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie vo veciach detí;

e) oznamuje okresnému národnému výboru, ktorým rodinám, deťom a ťarchavým ženám treba poskytnúť sociálnu starostlivosť, a spolupôsobí pri jej poskytovaní;

f) oznamuje orgánom, ktoré rozhodujú o materskom príspevku, skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o nároku ženy na materský príspevok;

g) chráni deti a mladistvých pred škodlivými vplyvmi, ktoré ohrozujú ich riadnu výchovu;

h) vyhľadáva a odporúča okresnému národnému výboru občanov vhodných za osvojiteľov, opatrovníkov a pestúnov a navrhuje občanov vhodných za dôverníkov starostlivosti o deti;

⁸⁾ § 43 Zákona o rodine.

⁹⁾ § 43 ods. 2 písm. a) Zákona o rodine.

¹⁰⁾ § 43 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine.

¹¹⁾ § 2 a § 7 zákona č. 117/1966 Zb. v znení neskorších predpisov.

- ch) spolupůsobí pri výkone ochranných alebo výchovných opatrení vyslovených súdom alebo okresným národným výborom a sleduje ich účinnosť;
- 1) organizuje výchovu občanov k manželstvu a zodpovednému rodičovstvu,

§ 14a

(1) Miestny národný výbor v strediskovej obci a mestský národný výbor

a) rozhoduje

1. o poskytovaní peňažných príspevkov a vecnej pomoci,
2. o uložení obmedzenia maloletému, ktoré zabráni škodlivým vplyvom na jeho výchovu;^{11a)}

b) vykonáva určený dohľad nad maloletými;^{11b)}

c) plní úlohy pri koordinácii činnosti orgánov, ktoré pôsobia v starostlivosti o rodinu a deti vo svojom územnom obvode, ak nezriadil komisiu starostlivosti o rodinu a deti;

d) podáva občanom informácie o poradenskej službe organizovanej a koordinovanej okresným národným výborom, dotýkajúcej sa poskytovania rád manželom, rodičom s deťmi a farchavým ženám v otázkach manželských a rodinných vzťahov, výchovy detí, určenia otcovstva a podáva informácie o pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov týchto občanov.

(2) Miestny národný výbor v strediskovej obci a mestský národný výbor svojou komisiou starostlivosti o rodinu a deti, ak ju zriadil

a) rozhoduje

1. o napomenutí maloletého, jeho rodičov a občanov, ktorí narušujú jeho riadnu výchovu,
2. o určení dohľadu nad maloletým,
3. o uložení obmedzenia maloletému, ktoré zabráni škodlivým vplyvom na jeho výchovu;

b) plní úlohy pri koordinácii činnosti orgánov, ktoré pôsobia v starostlivosti o rodinu a deti vo svojom územnom obvode.

§ 14b

(1) Mestský národný výbor v mestách, ktoré

sú sídlami krajov, mestský národný výbor v ďalších významných veľkých mestách, vo významných kúpeľných mestách, ktoré určí vláda^{11c)} (ďalej len „mestský národný výbor prvej kategórie“) a mestský národný výbor v mestách, ktoré sú sídlami okresov a mestský národný výbor v obciach mestského charakteru, ktoré určí krajský národný výbor^{11d)} (ďalej len „mestský národný výbor druhej kategórie“) rozhoduje o umiestnení v domove pre matky s deťmi, ktorý zriadil a spravuje a o úhrade za služby v ňom poskytované.

(2) Mestský národný výbor prvej kategórie rozhoduje aj o poskytovaní opatrovateľskej služby, ktorú zabezpečuje, a o úhrade za ňu.

Pôsobnosť okresných národných výborov

§ 15

(1) Okresný národný výbor

a) rozhoduje

1. v nevyhnutných prípadoch o okamžitom umiestnení dieťaťa do náhradnej výchovy nahrádzajúcej výchovu rodičov dovtedy, kým rozhodne súd,
2. o odvolaní proti rozhodnutiu sociálnej komisie jednotného roľníckeho družstva o materskom príspevku,
3. o poskytnutí peňažných príspevkov, vecnej pomoci, pôžičiek a opatrovateľskej služby,
4. o umiestnení matky s dieťaťom, prípadne farchavej ženy do domova pre matky s deťmi, ktorý spravuje,
5. o ďalších opatreniach podľa osobitných predpisov;¹²⁾

b) vykonáva funkciu opatrovníka maloletých;¹³⁾c) vykonáva určený dohľad nad maloletými;¹⁴⁾

d) sleduje vývoj detí, ktoré boli umiestnené do výchovy iných občanov ako rodičov;

e) navrhuje súdu nariadenie ústavnej výchovy¹⁵⁾ alebo uloženie ochrannej výchovy¹⁶⁾ alebo obmedzenie, prípadne pozbavenie rodičovských práv¹⁷⁾ a zrušenie ústavnej výchovy, ochrannej výchovy a výchovných opatrení uložených súdom;

f) na žiadosť súdu podáva zprávy o skutočnostiach potrebných na rozhodovanie o výchove a výžive detí;

^{11a)} § 43 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine.

^{11b)} § 43 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine.

^{11c)} § 10 ods. 3 zákona o národných výboroch v znení zákona SNR č. 139/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť mestských národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy.

^{11d)} § 10 ods. 4 zákona o národných výboroch v znení zákona SNR č. 139/1982 Zb.

¹²⁾ Zákon č. 50/1973 Zb. a zákon č. 107/1971 Zb.

¹³⁾ § 79 ods. 2 a § 83 ods. 2 Zákona o rodine.

¹⁴⁾ § 43 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine.

¹⁵⁾ § 45 ods. 2 Zákona o rodine.

¹⁶⁾ § 84 ods. 1 a § 86 Trestného zákona.

¹⁷⁾ § 44 ods. 2 a 3 Zákona o rodine.

g) stará sa o to, aby deti, ktoré prepustili z ústavnej alebo ochrannej výchovy, alebo mladiství, ktorých prepustili z výkonu trestu odňatia slobody, boli prijatí do škôl alebo zaradení do vhodného učebného alebo pracovného pomeru, prípadne aj vhodne ubytovaní;

h) zúčastňuje sa na trestnom konaní proti mladistvým;

ch) vedie evidenciu ťažko vychovateľných detí.

(2) Pôsobnosť podľa odseku 1 písm. a) bodu 3 a písm. c) vykonáva okresný národný výbor, len ak nepatrí podľa § 14a a 14b miestnemu národnému výboru v strediskovej obci alebo mestskému národnému výboru.

§ 16

Okresný národný výbor organizuje a koordinuje výchovu občanov k manželstvu a zodpovednému rodičovstvu, poskytuje rady manželom, rodičom a deťom, farchavým ženám v otázkach týkajúcich sa manželských a rodinných vzťahov, výchovy detí, určenia otcovstva; pomáha pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov týchto občanov.

§ 17

Okresný národný výbor pri plnení úloh starostlivosti o rodinu a deti spolupracuje s aktívom dobrovoľných spolupracovníkov, najmä dôverníkov starostlivosti o deti, ktorých vymenúva spravidla na návrh miestnych národných výborov.

§ 18

Okresný národný výbor svojou komisiou starostlivosti o rodinu a deti

a) rozhoduje

1. o napomenutí maloletého, jeho rodičov a občanov, ktorí narušujú jeho riadnu výchovu, ak tak neurobil miestny národný výbor;¹⁸⁾
2. o určení dohľadu nad maloletým, ak tak neurobil miestny národný výbor;¹⁹⁾
3. o uložení obmedzenia maloletému, ktoré zabráni škodlivým vplyvom na jeho výchovu;²⁰⁾ ak táto pôsobnosť nepatrí miestnemu národnému výboru v strediskovej obci alebo mestskému národnému výboru;
4. o poskytnutí príspevku na výživu dieťaťa;²¹⁾
5. o poskytnutí odmeny pestúnovi, ak je ním starý rodič dieťaťa, ktoré mu bolo zverené do pestúnskej starostlivosti;²²⁾

6. o odvolaní proti rozhodnutiu miestneho národného výboru o napomenutí alebo určení dohľadu nad maloletým;

7. o odstraňovaní tvrdomi zákona pri poskytovaní materského príspevku, ak je na rozhodovanie o nároku príslušný okresný národný výbor alebo sociálna komisia jednotného roľníckeho družstva;²³⁾

b) plní úlohy pri koordinácii činnosti orgánov, ktoré pôsobia v starostlivosti o rodinu a deti.

§ 19

Pôsobnosť krajských národných výborov

Krajský národný výbor

- a) rozhoduje o umiestnení matky s dieťaťom, prípadne farchavej ženy do domova pre matky s deťmi, ktorý spravuje;
- b) spolupracuje s orgánmi riadiacimi výchovné zariadenia, v ktorých sú mladiství vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody a zariadenia, v ktorých sa vykonáva ústavná a ochranná výchova;
- c) spracúva dlhodobé plány výchovy k manželstvu a zodpovednému rodičovstvu a koordinuje ich realizáciu;
- d) svojou komisiou starostlivosti o rodinu a deti plní úlohy pri koordinácii činnosti orgánov pôsobiacich v starostlivosti o rodinu a deti a pri organizovaní náhradnej rodinnej výchovy detí.

§ 20

Oprávnenia občanov poverených starostlivosťou o rodinu a deti

Pri plnení svojich úloh sú funkcionári a pracovníci národných výborov, dôverníci starostlivosti o deti, občania poverení dohľadom a iní dobrovoľní spolupracovníci oprávnení navštíviť dieťa a rodinu v byte alebo tam, kde prežíva svoj voľný čas, dieťa v škole, mladistvého na pracovisku a zistiť, ako je zabezpečená starostlivosť o nich; majú aj právo požadovať od všetkých zúčastnených občanov potrebné informácie a vysvetlenia.

Starostlivosť o občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou

§ 21

Národné výbory sa starajú o to, aby sa občania so zmenenou pracovnou schopnosťou mohli zapojiť do pracovného procesu a zúčastňovať sa tak na plnení hospodárskych úloh a na rozvoji spoločnosti.

¹⁸⁾ § 43 ods. 2 písm. a) Zákona o rodine.

¹⁹⁾ § 43 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine.

²⁰⁾ § 43 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine.

²¹⁾ § 100 Zákona o rodine.

²²⁾ § 8 ods. 2 zákona č. 50/1973 Zb.

²³⁾ § 14 zákona č. 107/1971 Zb.

§ 21a

Působnost městských národních výborů

Městský národní výbor prvej kategórie a mestský národný výbor druhej kategórie rozhoduje o prijatí do výchovného strediska a zariadenia pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré zriadil a spravuje.

Působnost okresných národních výborů

§ 22

Okresný národný výbor

a) rozhoduje

1. o príspevku pred umiestnením do zamestnania, o príspevku počas prípravy na pracovné uplatnenie a o zvýšení týchto príspevkov na rodinných príslušníkov,
 2. o udelení predchádzajúceho súhlasu organizácii na rozviazanie pracovného (učebného) pomeru výpoveďou s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou,²⁴⁾
 3. o úhrade nákladov na prípravu na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorých do tejto prípravy vyslal okresný národný výbor,
 4. o prijatí do prípravy na pracovné uplatnenie občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou organizovanej národným výborom,
 5. o príspevkoch podľa osobitných predpisov;
- b) v súčinnosti s organizáciami určuje každoročne plán zamestnanosti občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou;
- c) v súčinnosti s organizáciami vypracúva každoročne plán úloh potrebných na vykonávanie pracovnej rehabilitácie;
- d) vyhradzuje každoročne v plánoch rozmiestnenia dorastu počet učebných miest, miest v školách a počet pracovných miest potrebný pre mladistvých občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou;
- e) odporúča organizácii prijať občana so zmenenou pracovnou schopnosťou do pracovného pomeru;
- f) môže pri závažnom neplnení plánu zamestnanosti občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou organizácii odňať alebo obmedziť oprávnenie na nábor pracovných síl;
- g) kontroluje, či organizácie zodpovedne vykonávajú výber pracovných miest pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou;
- h) sleduje, či príprava na pracovné uplatnenie, výkon zamestnania, pracovné podmienky a prostredie nemajú nepriaznivý vplyv na zdravotný stav pracujúcich občanov so zmenenou

pracovnou schopnosťou a či títo občania nepotrebujú ďalšiu pomoc;

ch) vedie evidenciu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorá obsahuje aj údaje o ich pracovnom uplatnení v jednotlivých organizáciách.

§ 23

Okresný národný výbor svojou posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia

a) rozhoduje

1. o tom, či ide o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, prípadne o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím,
 2. o nevyhnutnosti trvale previesť pracujúceho na inú vhodnú prácu alebo o nevyhnutnosti trvale zmeniť zamestnanie, ak v súvislosti s rozhodovaním o tom, či ide o občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, zistila, že pracujúci so zreteľom na svoj zdravotný stav natrvalo stratil schopnosť vykonávať doterajšiu prácu alebo že ju nesmie vykonávať pre ochorenie na chorobu z povolania alebo pre ohrozenie touto chorobou;²⁵⁾
- b) v súvislosti s rozhodovaním odporúča pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, prípadne pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím
1. opatrenia na obnovenie pracovnej schopnosti posudzovaného, vhodnosť jeho ďalšieho liečenia alebo obstaranie vhodných pomôcok a vhodnú úpravu pracovných podmienok,
 2. vhodné pracovné uplatnenie a prípravu na pracovné uplatnenie vzhľadom na ich zdravotný stav a kvalifikáciu,
 3. umiestnenie do výrobných družstiev invalidov, do podnikov Zväzu invalidov v Slovenskej socialistickej republike a do chránených dielní (pracovnísk) organizácií.

§ 23a

Působnost krajských národních výborů

Krajský národný výbor rozhoduje o prijatí občana so zmenenou pracovnou schopnosťou do výchovného strediska a zariadenia pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktoré zriadil a spravuje.

Starostlivosť o občanov ťažko postihnutých na zdraví

§ 24

Národné výbory organizujú a vykonávajú starostlivosť o občanov ťažko postihnutých na zdraví

²⁴⁾ § 50 a § 231 Zákonníka práce.

²⁵⁾ § 37 ods. 1 písm. a), § 46 ods. 1 písm. d), § 51 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce, § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 122/1975 Zb.

tak, aby sa týmto občanom poskytovala podľa ich individuálnych potrieb pomoc na prekonanie ťažkostí, ktoré im spôsobuje ťažké postihnutie na zdraví.

Pôsobnosť miestnych národných výborov

§ 25

Miestny národný výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí príspevku na spoločné stravovanie,
2. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku, s výnimkou príspevku na zabezpečenie osobitných pomôcok, príspevku na kúpenie motorového vozidla a na jeho prevádzku a príspevku na úpravu motorového vozidla na ručné ovládanie,
3. o poskytnutí vecnej pomoci,
4. o prijatí do ústavu sociálnej starostlivosti, ktorý zriadil a spravuje, o prepustení z neho, o premiestnení do iného ústavu, ktorý zriadil a spravuje, o úhrade za služby poskytované v ústave a o prípadnej úhrade za služby poskytované v ostatných zariadeniach sociálnej starostlivosti, ktoré zriadil a spravuje;

b) umožňuje účasť na spoločnom stravovaní;

c) plní úlohy v starostlivosti o zapojenie občanov ťažko postihnutých na zdraví do spoločenského a kultúrneho života.

§ 25a

Mestský národný výbor prvej kategórie rozhoduje aj o poskytovaní opatrovateľskej služby, ktorú zabezpečuje, a o úhrade za ňu.

Pôsobnosť okresných národných výborov

§ 26

(1) Okresný národný výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí opatrovateľskej služby a o úhrade za ňu,
2. o poskytnutí opakujúcich sa príspevkov, najmä na diétne stravovanie, príspevkov na zabezpečenie osobitných pomôcok, príspevkov na úpravu motorového vozidla na ručné ovládanie v prípadoch závažného postihnutia končatín a príspevkov na kúpenie motorového vozidla a na jeho prevádzku v prípadoch ťažkej chyby nosného alebo pohybového ústrojenstva,
3. o prijatí do ústavu sociálnej starostlivosti, ktorý zriadil a spravuje, o prepustení z neho, o premiestnení do iného ústavu, ktorý

zriadil a spravuje, o úhrade za služby poskytované v ústave a o prípadnej úhrade za služby poskytované v ostatných zariadeniach sociálnej starostlivosti, ktoré zriadil a spravuje;

b) organizuje a umožňuje občanom ťažko postihnutým na zdraví účasť na spoločenskom a kultúrnom živote;

c) vedie evidenciu detí a mladistvých postihnutých na zdraví v záujme zabezpečenia a prehľadovania komplexnej sociálnej starostlivosti o nich.

(2) Pôsobnosť podľa odseku 1 písm. a) bodu 1 vykonáva okresný národný výbor, len ak nepatrí podľa § 25a mestskému národnému výboru prvej kategórie.

§ 27

Okresný národný výbor svojou posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia

a) rozhoduje o tom, či ide o občana ťažko postihnutého na zdraví, o stupni tohto postihnutia a o priznaní mimoriadnych výhod;^{25a)}

b) vydáva posudok

1. o tom, či ide o občana s ťažkými chybami nosného a pohybového ústrojenstva na účely poskytovania príspevku na kúpenie motorového vozidla,
2. o tom, či ide o občana s ťažkými chybami nosného a pohybového ústrojenstva so závažným postihnutím končatín na účely poskytnutia príspevku na úpravu motorového vozidla na ručné ovládanie,
3. o zdravotnom postihnutí nevidomých občanov na účely poskytnutia príspevku na kúpenie vodiaceho psa.

§ 28

Pôsobnosť krajských národných výborov

Krajský národný výbor rozhoduje o prijatí občana ťažko postihnutého na zdraví do ústavu sociálnej starostlivosti, ktorý spravuje, o prepustení z neho, o premiestnení do iného ústavu a o úhrade za poskytované služby, a to aj v prípadoch, ak ide o ústavy zriadené pre potrebu celého kraja, ale spravované okresným národným výborom.

Starostlivosť o starých občanov

§ 29

Národné výbory organizujú starostlivosť o starých občanov tak, aby sa predovšetkým zabezpečilo a uľahčilo uspokojovanie životných potrieb tých občanov, ktorým nemôže poskytnúť potrebnú starostlivosť vlastná rodina. Utváraním vhodných podmienok a príležitostí národné výbory uľahčujú život v starobe všetkým občanom, umožňujú im účasť

^{25a)} § 93 ods. 2 zákona č. 121/1975 Zb.

na spoločenskom a kultúrnom živote, pracovnú a verejnú činnosť.

Pôsobnosť miestnych národných výborov

§ 30

Miestny národný výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí príspevku na spoločné stravovanie,
2. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku a o vecnej pomoci,
3. o prijatí do ústavu sociálnej starostlivosti, ktorý zriadil a spravuje, o prepustení z neho, o premiestnení do iného ústavu, ktorý zriadil a spravuje, o úhrade za služby poskytované v ústave a o prípadnej úhrade za služby poskytované v ostatných zariadeniach sociálnej starostlivosti, ktoré zriadil a spravuje;

b) umožňuje starým občanom účasť na spoločnom stravovaní;

c) spolupracuje s príslušnými orgánmi v otázkach bývania starých občanov.

§ 30a

Mestský národný výbor prvej kategórie rozhoduje aj o poskytovaní opatrovateľskej služby, ktorú zabezpečuje, a o úhrade za ňu.

§ 31

Pôsobnosť okresných národných výborov

(1) Okresný národný výbor

a) rozhoduje

1. o poskytnutí opatrovateľskej služby a o úhrade za ňu,
2. o poskytnutí opakujúcich sa peňažných príspevkov,
3. o prijatí do ústavu sociálnej starostlivosti, ktorý zriadil a spravuje, o prepustení z neho, o premiestnení do iného ústavu, ktorý zriadil a spravuje, o úhrade za služby poskytované v ústave a o prípadnej úhrade za služby poskytované v ostatných zariadeniach sociálnej starostlivosti, ktoré zriadil a spravuje;

b) organizuje a umožňuje účasť starých občanov na spoločenskom a kultúrnom živote.

(2) Pôsobnosť podľa odseku 1 písm. a) bodu 1 vykonáva okresný národný výbor, len ak nepatrí podľa § 30a mestskému národnému výboru prvej kategórie.

Starostlivosť o občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc

§ 32

Občanom, ktorí sa v dôsledku mimoriadnych udalostí ocitli v osobitne ťažkých pomeroch a ne-

môžu ich prekonať vlastným pričinením ani za pomoci svojej rodiny, poskytuje miestny národný výbor vecnú pomoc, prípadne peňažný príspevok; okresný národný výbor im môže v odôvodnených prípadoch poskytnúť pôžičky.

§ 33

(1) Občanom, ktorí žijú v mimoriadne ťažkých pomeroch a preto potrebujú pomoc spoločnosti na prekonanie dôsledkov a návykov prameniacich z rozdielného spôsobu života v minulosti, poskytuje okresný národný výbor najmä výchovnú starostlivosť, poradenskú službu a podľa potreby aj vecnú pomoc a peňažné príspevky.

(2) Na výchovnej starostlivosti o týchto občanov sa zúčastňujú miestne národné výbory.

(3) Miestny národný výbor v strediskovej obci a mestský národný výbor poskytuje namiesto okresného národného výboru občanom uvedeným v odseku 1 výchovnú starostlivosť, poradenskú službu a podľa potreby aj vecnú pomoc a peňažné príspevky.

(4) V miestach s väčšou koncentráciou občanov uvedených v odseku 1 zriaďujú národné výbory ako svoje poradné orgány komisie zamerané na prehĺbenie a koordináciu starostlivosti o týchto občanov.

Starostlivosť o spoločensky neprispôsobených občanov

§ 34

Okresný národný výbor v starostlivosti o spoločensky neprispôsobených občanov rozvíja predovšetkým výchovnú a poradenskú činnosť a poskytuje týmto občanom pomoc pri pracovnom umiestnení a pri ubytovaní, v prípade potreby ubytovanie v účelovom zariadení a podľa sociálnych pomerov týchto občanov aj pôžičky, peňažný príspevok, prípadne vecnú pomoc.

§ 35

(1) Na výchovnej starostlivosti o spoločensky neprispôsobených občanov sa zúčastňujú miestne národné výbory.

(2) Mestský národný výbor prvej kategórie a mestský národný výbor druhej kategórie poskytuje podľa potreby týmto občanom ubytovanie v účelovom zariadení, ktoré zriadil a spravuje.

§ 36

Pri posudzovaní vhodnosti pracovných miest pre spoločensky neprispôsobených občanov hodnotí okresný národný výbor v spolupráci s organizáciou najmä,

- a) či je miesto vhodné so zreteľom na zdravotný stav a schopnosti a pokiaľ možno aj na kvalifikáciu občana,
- b) či ide o miesto vhodné na priaznivé výchovné

ovplyvňovanie občana predovšetkým zo strany pracovného kolektívu.

Spoločné ustanovenia o službách sociálnej starostlivosti

Zariadenia sociálnej starostlivosti

§ 37

Na poskytovanie niektorých služieb sociálnej starostlivosti národné výbory zriaďujú účelové zariadenia

- a) ústavy sociálnej starostlivosti,
- b) manželské a predmanželské poradne,
- c) domovy pre matky s deťmi,
- d) osobitné zariadenia na výkon pestúnskej starostlivosti,
- e) výchovné strediská a zariadenia pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou,
- f) zariadenia pre občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc,
- g) zariadenia pre občanov spoločensky neprispôsobených,
- h) kluby dôchodcov,
- ch) samostatné jedálne v vlastnou kuchyňou pre dôchodcov,
- i) zariadenia opatrovateľskej služby (stanice opatrovateľskej služby pre deti, stanice opatrovateľskej služby pre starých občanov, zariadenia pre denný pobyt starých občanov, strediská osobnej hygieny a pracovne opatrovateľskej služby).

§ 38

(1) Na poskytovanie ústavnej sociálnej starostlivosti národné výbory zriaďujú a spravujú ústavy sociálnej starostlivosti

- a) ústavy pre telesne postihnutú mládež,
- b) ústavy pre telesne postihnutú mládež s pridruženým mentálnym postihnutím,
- c) ústavy pre mentálne postihnutú mládež,
- d) ústavy pre telesne postihnutých dospelých občanov,
- e) ústavy pre telesne postihnutých dospelých občanov s pridruženým mentálnym postihnutím,
- f) ústavy pre zmyslovo postihnutých dospelých občanov,
- g) ústavy pre mentálne postihnutých dospelých občanov,
- h) domovy dôchodcov,
- ch) domovy — penzióny pre dôchodcov.

(2) V ústavoch uvedených v odseku 1 písm. a) až h) možno zriadiť samostatné oddelenia pre denný a týždňový pobyt. Národné výbory môžu zriadiť s výnimkou domovov dôchodcov a domovov — penziónov pre dôchodcov i samostatné ústavy pre denný a týždňový pobyt.

§ 39

(1) Ústavy sociálnej starostlivosti zriaďujú a spravujú spravidla okresné národné výbory. Krajské národné výbory zriaďujú a spravujú ústavy sociálnej starostlivosti krajského významu určené prevažne pre potrebu celého kraja alebo viac krajov. Miestne a mestské národné výbory môžu zriaďovať a spravovať ústavy sociálnej starostlivosti miestneho významu.

(2) Domovy pre matky s deťmi zriaďujú a spravujú spravidla krajské národné výbory. Podľa potreby a situácie v ich územnom obvode môžu ich zriaďovať a spravovať aj okresné národné výbory, mestské národné výbory prvej kategórie a mestské národné výbory druhej kategórie.

(3) Osobitné zariadenia na výkon pestúnskej starostlivosti zriaďujú a spravujú okresné národné výbory; môžu ich zriaďovať a spravovať aj mestské národné výbory prvej kategórie a mestské národné výbory druhej kategórie.

(4) Výchovné strediská a zariadenia pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou zriaďujú a spravujú spravidla okresné národné výbory. Špecializované výchovné zariadenia určené prevažne pre potrebu celého kraja alebo viac krajov zriaďujú a spravujú krajské národné výbory. Ak je to účelné vzhľadom na počet občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorých treba umiestniť vo výchovných strediskách a zariadeniach, môžu tieto zariadenia zriaďovať a spravovať aj mestské národné výbory prvej kategórie a mestské národné výbory druhej kategórie.

(5) Zariadenie pre občanov, ktorí potrebujú osobitnú pomoc, zriaďujú a spravujú okresné národné výbory; môžu ich zriaďovať a spravovať aj mestské národné výbory prvej kategórie a mestské národné výbory druhej kategórie.

(6) Zariadenia pre občanov spoločensky neprispôsobených zriaďujú a spravujú okresné národné výbory; môžu ich zriaďovať a spravovať aj mestské národné výbory prvej kategórie a mestské národné výbory druhej kategórie.

(7) Krajské národné výbory môžu zveriť okresným národným výborom ekonomické, technické a organizačné riadenie služieb sociálnej starostlivosti v zariadeniach uvedených v odsekoch 1, 2 a 4, ktoré zriaďujú a spravujú. Na základe dohody s okresným národným výborom môžu miestne a mestské národné výbory zveriť okresnému národnému výboru ekonomické, technické a organizačné riadenie služieb sociálnej starostlivosti v zariadeniach uvedených v odsekoch 1 až 6, ktoré zriaďujú a spravujú. O prijatí do zariadenia, o prepustení z neho, o premiestnení do iného zariadenia a o úhrade za poskytované služby rozhoduje vždy národný výbor, ktorý zariadenie zriadil a spravuje.

(8) Manželské a predmanželské poradne zriaďujú a spravujú okresné národné výbory a krajské národné výbory.

(9) Kluby dôchodcov zriaďujú a spravujú miestne národné výbory.

(10) Samostatné jedálne s vlastnou kuchyňou pre stravovanie dôchodcov a zariadenia opatrovateľskej služby zriaďujú a spravujú miestne národné výbory. Na základe dohody s okresným národným výborom môžu miestne národné výbory zveriť okresnému národnému výboru technické, ekonomické a organizačné riadenie týchto služieb.

§ 40

Ministerstvo v prípade potreby zriaďuje a spravuje zariadenia sociálnej starostlivosti s osobitným zameraním.

§ 41

Zariadenia sociálnej starostlivosti uvedené v § 37 písm. a) až g) možno zriadiť alebo zrušiť a ich objekty odňať ich účelu len so súhlasom krajského národného výboru, a ak ide o zariadenia spravované krajským národným výborom, po prerokovaní s ministerstvom. Požiadavka súhlasu podľa osobitných predpisov tým nie je dotknutá.

§ 42

Opatrovateľská služba

(1) Národné výbory poskytujú opatrovateľskú službu starým alebo zdravotne ťažko postihnutým občanom za predpokladu, že potrebnú starostlivosť nemôžu zabezpečiť rodinní príslušníci týchto občanov, ktorí s nimi žijú v spoločnej domácnosti; túto službu poskytujú aj rodinám s deťmi, ak ju nemožno zabezpečiť inak.

(2) Národné výbory poskytujú opatrovateľskú službu prostredníctvom opatrovateľiek a dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby. Dobrovoľným pracovníkom poskytuje národný výbor odmenu.

§ 43

Stravovanie dôchodcov

Národné výbory organizujú a zabezpečujú stravovanie dôchodcov najmä v organizáciách, v ktorých pracovali pred odchodom do dôchodku, v závodných a diétnych jedálňach, jedálňach jednotných roľníckych družstiev, v zariadeniach verejného stravovania, v ústavoch sociálnej starostlivosti, prípadne aj v samostatných jedálňach pre dôchodcov.

§ 44

Pôžičky

(1) Pôžičky, ktoré národný výbor poskytuje v rámci sociálnej starostlivosti, sú bezúročné.

(2) Pri poskytnutí pôžičky uzavrie národný výbor s občanom, ktorému sa pôžička poskytla, písomnú dohodu o splátkach, prípadne o zrážkach zo mzdy;²⁶⁾ v dohode sa najmä uvedie, v akých splátkach a termínoch sa bude pôžička splácať.

§ 45

Ústavy sociálnych služieb

(1) Okresné národné výbory, prípadne krajské národné výbory môžu zriaďovať ústavy sociálnych služieb.

(2) Ústavy sociálnych služieb komplexne zabezpečujú ekonomické a technické riadenie služieb sociálnej starostlivosti, pri niektorých službách aj organizáciu ich poskytovania.

§ 46

Krajské metodické strediská

Krajské národné výbory zriaďujú krajské metodické strediská pre metodicko-odborné riadenie ústavnej sociálnej starostlivosti, prípadne ďalších služieb sociálnej starostlivosti.

ŠTVRTÁ ČASŤ

USTANOVENIA O KONANÍ

§ 47

(1) Na konanie vo veciach upravených týmto zákonom platia všeobecné predpisy o správnom konaní, ak tento zákon alebo zákon o sociálnom zabezpečení neustanovuje inak.

(2) Všeobecné predpisy o správnom konaní sa nevzťahujú na rozhodovanie

- a) o dávkach zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa vedeckých pracovníkov, umelcov a novinárov, občanov poskytujúcich služby na základe povolenia národného výboru, jednotlivu hospodáriacich roľníkov a iných osôb samostatne hospodáriacich, spolupracujúcich členov ich rodín a nepracujúcich dôchodcov s výnimkou rozhodovania o znížení alebo odňatí týchto dávok,
- b) o poskytovaní kúpeľnej starostlivosti podľa predpisov o sociálnom zabezpečení,
- c) o jednorazových príspevkoch a o vecnej pomoci podľa § 25 písm. a) bodov 2 a 3, § 30 písm. a) bodu 2, § 32, § 33 ods. 1 a 3 a § 34, o príspevku na spoločné stravovanie podľa § 25 písm. a) bodu 1 a § 30 písm. a) bodu 1 a o príspevku na diétne stravovanie podľa § 26 ods. 1 písm. a) bodu 2,

ak sa konanie o týchto dávkach začalo z podnetu orgánu sociálneho zabezpečenia alebo ak sa konanie, ktoré sa začalo na návrh, skončí priznaním dávky v požadovanom alebo v právnom predpise vymedzenom rozsahu.

(3) V konaní podľa odseku 2 sa primerane použijú ustanovenia oddielu 2 prvej časti a § 49 a 50 správneho poriadku o lehotách, s výnimkou rozhodovania o poskytovaní kúpeľnej starostlivosti, kde lehoty na rozhodovanie ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

²⁶⁾ § 57 Občianskeho zákonníka.

[4] Ak v konaní podľa odseku 2, ktoré sa začalo na návrh, orgán sociálneho zabezpečenia zistí, že dávku nemožno priznať vôbec alebo v požadovanom rozsahu alebo ak by priznaním dávky mohli vzniknúť občanovi, ktorému sa má dávka priznať alebo inému občanovi právne povinnosti, postupuje sa podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.

§ 48

[1] Odchyľne od všeobecných predpisov o správnom konaní^{26a)} sa miestna príslušnosť národných výborov vo veciach sociálneho zabezpečenia spravuje

- a) miestom stáleho pracoviska účastníka konania, v ktorom pracuje alebo poberá nemocenské dávky, ak je na tomto pracovisku závodné zdravotnícke zariadenie, v ktorom pôsobí posudková komisia sociálneho zabezpečenia okresného národného výboru, alebo ak rozhoduje okresný národný výbor o udelení predchádzajúceho súhlasu organizácii na rozviazanie pracovného (učebného) pomeru výpoveďou s občanom so zmenenou pracovnou schopnosťou;²⁷⁾
- b) miestom prípravy na pracovné uplatnenie, ak ide o výplatu príspevku počas prípravy na pracovné uplatnenie, včítane jeho zvýšenia na rodinných príslušníkov, o poskytnutie nevyhnutných školských potrieb a učebníc a o úhradu nevyhnutných výdavkov spojených s prípravou na pracovné uplatnenie;
- c) sídlom školy zriadenej pri ústave sociálnej starostlivosti, prípadne sídlom školy pre deti a mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, ak účastníkom konania je žiak týchto škôl;
- d) sídlom, prípadne miestom pravidelného výjazdného zasadania lekárskej komisie^{27a)} v odbore pôsobnosti Federálneho ministerstva národnej obrany, Federálneho ministerstva vnútra, Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky a Ministerstva spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky, ak ide o posúdenie zdravotného stavu príslušníka ozbrojených síl z povolania, Zboru národnej bezpečnosti a Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky, s výnimkou kontrolnej lekárskej prehliadky požívateľa dôchodku, ktorého služobný pomer sa skončil;
- e) sídlom nápravno-výchovného ústavu, prípadne ústavu, v ktorom sa vykonáva väzba, ak ide o posúdenie zdravotného stavu občana v čase výkonu trestu odňatia slobody, prípadne väzby;
- f) sídlom okresného národného výboru, ktorého

posudková komisia sociálneho zabezpečenia bola poverená posudzovať invaliditu alebo iné zdravotné otázky súvisiace s vykonávaním sociálneho zabezpečenia na základe medzinárodných zmlúv;

- g) sídlom národného výboru, ktorý zriadil a spravuje ústav alebo iné zariadenie sociálnej starostlivosti, do ktorého má byť občan prijatý.

[2] Miestna príslušnosť národných výborov vo veciach starostlivosti o občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou sa spravuje miestom stáleho pracoviska občana, ak národné výbory

- a) odporúčajú vhodnú úpravu pracovných podmienok alebo vhodné pracovné uplatnenie občana so zmenenou pracovnou schopnosťou v organizácii, vo výrobnom družstve invalidov alebo v družstve invalidov pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím,
- b) sleduje, či príprava na pracovné uplatnenie, výkon zamestnania, pracovné podmienky a prostredie nemajú nepriaznivý vplyv na zdravotný stav občana so zmenenou pracovnou schopnosťou.

[3] Vo veciach, v ktorých podľa tohto zákona rozhoduje alebo vykonáva opatrenia miestny alebo mestský národný výbor, sa žiadosť o dávku alebo službu sociálneho zabezpečenia podáva miestnemu alebo mestskému národnému výboru žiadateľovho bydliska; v ostatných prípadoch sa žiadosť o dávku alebo službu sociálneho zabezpečenia podáva okresnému národnému výboru žiadateľovho bydliska.^{27b)}

[4] Nárok na zaopatrovací príspevok sa uplatňuje na miestnom národnom výbore, v obvode ktorého má člen rodiny vojaka trvalý pobyt. Žiadosť o príspevok na úhradu za užívanie bytu sa podáva na miestnom národnom výbore, v obvode ktorého mal vojak trvalý pobyt pred nástupom služby v ozbrojených silách. Miestny národný výbor overí skutočnosti uvedené v žiadosti a postúpi ju okresnému národnému výboru, v obvode ktorého mal vojak pred nástupom vojenskej služby trvalý pobyt.

PIATA ČASŤ

PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 49

Týmto zákonom nie je dotknutá pôsobnosť miestnych národných výborov rozhodovať o veciach sociálneho zabezpečenia, ak podľa predpisov predtým platných okresný národný výbor preniesol rozhodovanie o nich na miestny národný výbor.²⁸⁾

^{26a)} § 7 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

²⁷⁾ § 50 a 231 Zákonníka práce.

^{27a)} § 132 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb.

^{27b)} § 5 ods. 2 správneho poriadku, § 110 zákona č. 121/1975 Zb.

²⁸⁾ § 9 ods. 1 a § 10 ods. 2 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 108/1964 Zb. o pôsobnosti národných výborov vo veciach sociálneho zabezpečenia, § 12 ods. 2 vládneho nariadenia č. 59/1964 Zb. o úlohách národných výborov pri starostlivosti o deti, § 84 správneho poriadku.

§ 50

Ministerstvo po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi a so Slovenskou odborovou radou a po prerokovaní so Zväzom družstevných roľníkov Slovenskej socialistickej republiky ustanoví

- a) podrobnosti o zložení a rokovaní správnych komisií národných výborov,
- b) podrobnosti o úlohách národných výborov v starostlivosti o rodinu a deti,
- c) podrobnosti o vedení evidencie detí a mladistvých postihnutých na zdraví a ťažko vychovateľných detí,
- d) podmienky na zriaďovanie a činnosť zariadení sociálnej starostlivosti, ústavov sociálnych služieb a krajských metodických stredísk, na prijímanie občanov do zariadení sociálnej starostlivosti a upraví výšku a podmienky úhrady za poskytované služby, s výnimkou úhrady za starostlivosť poskytovanú v ústavoch sociálnej starostlivosti,
- e) podmienky na poskytovanie odmeny a jej výšku dobrovoľným pracovníkom opatrovateľskej služby.

§ 51

Zrušujú sa

1. § 1 až 18, § 20, 22 a 24 vládneho nariadenia č. 59/1964 Zb. o úlohách národných výborov pri starostlivosti o deti,
2. vyhláška č. 108/1964 Zb. o pôsobnosti národných výborov vo veciach sociálneho zabezpečenia v znení vyhlášky č. 78/1968 Zb. a vyhlášky č. 143/1971 Zb.,

3. položky č. 78 až 81 prílohy zákona SNR č. 131/1970 Zb. o zriadení krajských národných výborov v Slovenskej socialistickej republike a o opatreniach s tým súvisiacich,

4. položky č. 18 až 20 prílohy E zákona SNR č. 159/1971 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť národných výborov na niektorých úsekoch štátnej správy.²⁹⁾

§ 52

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1976.

Zákonné opatrenie Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 79/1979 Zb., ktorým sa mení zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, nadobudlo účinnosť 1. augustom 1979. Zákonné opatrenie Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 11/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1975 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, nadobudlo účinnosť 1. februárom 1982. Zákon Slovenskej národnej rady č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, nadobudol účinnosť 1. júlom 1982. Zákon Slovenskej národnej rady č. 140/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, nadobudol účinnosť 1. januárom 1983.

Šalgovič v. r.

²⁹⁾ Článkom II zákona SNR č. 140/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení, zrušili sa položky 12 až 21 prílohy zákona SNR č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach.

37

VYHLÁŠKA

federálního ministerstva financí

ze dne 21. ledna 1983

o fakturování a placení dodávek pro investiční výstavbu a dodávek geologických prací

Federální ministerstvo financí podle § 391 odst. 1 hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb., ve znění vyhlášeném pod č. 37/1971 Sb., doplněném zákonem č. 144/1975 Sb. a zákonem č. 165/1982 Sb. stanoví:

ČÁST PRVNÍ

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Rozsah platnosti

(1) Tato vyhláška upravuje fakturování a placení dodávek pro investiční výstavbu a jiných plnění placených z investičních prostředků¹⁾ mezi socialistickými organizacemi.²⁾

(2) Vyhláška se vztahuje i na fakturování a placení poddodávek

- a) pro technologickou a stavební část stavby,
- b) projektových prací pro investiční výstavbu, i když jsou placeny z provozních (neinvestičních) prostředků. Nevztahuje se však na fakturování a placení poddodávek výrobků,³⁾ pokud tato vyhláška nestanoví jinak.

(3) Podle této vyhlášky se fakturují a platí i dodávky průzkumných prací pro investiční výstavbu včetně dodávek geologických⁴⁾ a geodetických prací.

(4) Vyhláška dále upravuje způsob převodů nákladů financovaných z provozních (neinvestičních) prostředků⁵⁾ u investic prováděných organizacemi ve vlastní režii, popřípadě u jednotných zemědělských družstev svépomocí.

§ 2

Faktury a splátkové listy

(1) Dodávky se fakturují fakturou. V případech uvedených v části druhé, s výjimkou ustanovení § 6, a v části třetí této vyhlášky mohou faktury předcházet splátkové listy.

(2) U investic prováděných organizacemi ve vlastní režii, popřípadě u jednotných zemědělských družstev svépomocí⁶⁾ se vystavují vnitropodnikové faktury, popřípadě vnitropodnikové splátkové listy, podle ustanovení této vyhlášky.

(3) Částka vystavené faktury a splátkových listů musí odpovídat objemům skutečně provedených dodávek. Ceny uvedené ve fakturě a splátkových listech musí být v souladu s cenovými předpisy.⁶⁾

(4) Ve vystavené fakturě je dodavatel povinen odečíst od celkové částky faktury zaplacené splátky, které uvede jednotlivě s bližšími evidenčními údaji splátkových listů (číslo a částka, datum odeslání). Jsou-li splátky vyšší než je celková částka faktury, vzniká dnem odeslání (odevzdání) faktury právo na vypořádání přeplatku. Přeplatek je dodavatel povinen vypořádat do 14 kalendářních dnů po odeslání (odevzdání) faktury.

§ 3

Náležitosti faktur a splátkových listů

(1) Organizace jsou povinny ve fakturě uvést podle povahy závazku:

- a) označení, že jde o fakturu za dodávky pro investiční výstavbu, místo a datum vystavení,
- b) číslo faktury,

1) § 18 vyhlášky federálního ministerstva financí a předsedy Státní banky československé č. 162/1980 Sb., o financování reprodukce základních prostředků.

2) § 17 hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb., ve znění vyhlášeném pod č. 37/1971 Sb., doplněném zákonem č. 144/1975 Sb. a zákonem č. 165/1982 Sb.

3) § 1 vyhlášky federálního ministerstva financí č. 154/1975 Sb., o fakturování a placení dodávek neinvestiční povahy.

4) § 4 vyhlášky ministerstva financí, Státní plánovací komise a Ústředního geologického úřadu č. 9/1967 Sb., o projektování a financování geologických prací.

5) § 19 odst. 2 vyhlášky č. 162/1980 Sb.

6) Vyhláška Federálního cenového úřadu, Českého cenového úřadu a Slovenského cenového úřadu č. 137/1973 Sb., o cenách, ve znění vyhlášek č. 73/1978 Sb. a č. 160/1980 Sb.

- c) adresy dodavatele a odběratele, dodatelovo spojení s peněžním ústavem, číslo jeho účtu u peněžního ústavu a dále identifikační číslo jeho organizace podle Jednotného číselníku organizací ČSSR⁷⁾ a číselný kód agregace pro státní plán,⁸⁾
- d) číslo (označení) hospodářské smlouvy (popřípadě jiné právní skutečnosti zakládající závazek), název stavby a u staveb podléhajících registraci i registrační číslo stavby,
- e) den vzniku práva fakturovat,
- f) den odeslání (odevzdání) faktury; tento den se musí shodovat s datem poštovního razítka nebo při doručení faktury poslem na potvrzení se dnem převzetí faktury odběratelem. V případě neshody platí den uvedený v poštovním razítku, popřípadě den potvrzený při doručení faktury poslem,
- g) den splatnosti faktury,
- h) „příkaz k inkasu“, uhrazuje-li se faktura na základě dohody s odběratelem příkazem k inkasu.⁹⁾ V těchto případech má dodavatel povinnost uvést též konstantní symbol vyjadřující ekonomický charakter platby z hlediska plátce,¹⁰⁾
- ch) název a číslo fakturačního celku (včetně čísel objektů a provozních souborů) a označení druhu dodávek fakturačních celků pro účely státních statistických výkazů o dodavatelsko-odběratelských vztazích,¹¹⁾
- i) soupis provedených prací a dodávek podle členění v odbytovém rozpočtu,¹²⁾
- j) kód podle jednotných klasifikací výrobků a výkonů,¹³⁾ druh výrobků a práce, druh a rozsah příslušenství, obal apod., cenu za jednotku množství, výši přírážek nebo srážek za odchylky od podstatných kvalitativních a dodacích podmínek, výši obchodních nebo samostatně uvedených odbytových přírážek nebo srážek, výši slev, výši dopravného a cenu (úhradu za opotřebení) obalů, pokud nejsou zahrnuty v ceně výrobku apod. Rovněž se uvede, o jaký druh ceny jde,⁶⁾ např. velkoobchodní, maloobchodní, kupní, odbytovou, prozatímní, souhrnnou, plánovanou,¹⁴⁾ R-, P- a S- položky.¹⁵⁾ Vystavuje-li dodavatel faktury na strojích a zařízeních výpočetní techniky, mohou být tyto údaje v číslíkových znacích; v tom případě je dodavatel povinen odběrateli vysvětlit význam číslíkových znaků,
- k) číslo příslušného ceníku, popř. číslo rozhodnutí o ceně (cenový výměr) a zkratku názvu, popř. číselný kód orgánu (organizace), který cenu stanovil. Fakturuje-li se zvýhodněná cena nebo přírážka za cenové zvýhodnění, snížení nebo sleva z ceny při cenovém znevýhodnění,¹⁶⁾ uvede se ve zkratce důvod zvýhodnění nebo znevýhodnění a evidenčně základní cena a cenový výměr,
- l) náležitosti pro účely daně z obrátu, popřípadě údaje o rozdílu vnitřního trhu,

⁷⁾ Jednotný číselník organizací v ČSSR vydaný na základě vyhlášky Federálního statistického úřadu č. 117/1972 Sb., o jednotném číselníku organizací v ČSSR.

⁸⁾ Číselný kód podle přílohy č. I. k Jednotným metodickým pokynům pro 7. 5LP čj. SPK 70 200/1980, FMF čj. III/715/1980, včetně doplňků pro vypracování prováděcích plánů na příslušný rok, označující ústřední orgány a agregaci pro státní plán.

⁹⁾ § 24 odst. 1 písm. a) vyhlášky předsedy Státní banky československé č. 10/1978 Sb., o platebním styku a zúčtování na účtech organizací.

¹⁰⁾ § 19 vyhlášky č. 10/1978 Sb.

¹¹⁾ Kód druhu investiční dodávky je stanoven takto:

- 11 — dodávka stavebních prací z ČSSR
- 12 — dodávka strojů, zařízení a inventáře z ČSSR
- 13 — dodávka stavebních prací z dovozu
- 14 — dodávka strojů, zařízení z dovozu
- 15 — dodávka projektových prací pro investiční výstavbu z ČSSR
- 16 — dodávka projektových prací pro investiční výstavbu z dovozu.

¹²⁾ Vyhláška federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 105/1981 Sb., o dokumentaci staveb. Směrnice federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 15/1981 o sestavování odbytových rozpočtů staveb uveřejněné ve Zpravodaji federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj č. 8, rok 1981.

¹³⁾ Vyhláška Ústřední komise lidové kontroly a statistiky č. 71/1965 Sb., o zavedení a využívání jednotné klasifikace průmyslových oborů a výrobků a jednotné klasifikace výrobků v zemědělství a v lesnictví. Vyhláška Federálního statistického úřadu č. 124/1980 Sb., o jednotné klasifikaci stavebních objektů a stavebních prací výrobní povahy.

Vyhláška Federálního statistického úřadu č. 114/1972 Sb., o zavedení a využívání jednotné klasifikace výkonů. Dodávky energetických a hnacích strojů a zařízení (třída 3) a pracovních strojů a zařízení (třída 4) se označují též kódy vyjadřujícími stupeň technické úrovně podle přílohy 2 k vyhlášce č. 95/1976 Sb., o jednotném třídění základních prostředků, ve znění vyhlášky č. 156/1980 Sb.

¹⁴⁾ Pravidla pro stanovení cen stavebních prací (výměr Federálního cenového úřadu č. 8093/10/81) uveřejněná v Cenovém věstníku částka 28, rok 1981 a Pravidla pro stanovení cen důlně stavebních prací (výměr Federálního cenového úřadu č. 8084/10/81).

¹⁵⁾ Pravidla pro stanovení cen montážních prací (výměr Federálního cenového úřadu č. 3059/76, ve znění dodatků) uveřejněná v Cenovém věstníku částka 15, rok 1980.

¹⁶⁾ § 32 až 36a vyhlášky č. 137/1973 Sb., ve znění vyhlášek č. 73/1978 Sb. a č. 160/1980 Sb.

- m) jiné údaje předepsané zvláštními předpisy nebo dohodnuté mezi dodavatelem a odběratelem,
- n) úhrnnou částku faktury,
- o) razítko (předtisk názvu) dodavatele a podpis osoby oprávněné podpisovat faktury.

(2) Jestliže by náležitosti uvedené pod písmeny i), j), k), l), m) v důsledku své podrobnosti činily fakturu nepřehlednou, mohou být uvedeny ve zvláštní příloze k faktuře, což musí být na faktuře poznamenáno a zajištěna návaznost přílohy na fakturu.

(3) Dodavatel se může s odběratelem dohodnout, že místo podrobné specifikace prací a dodávek bude ve faktuře uvádět soupis všech splátkových listů a jejich bližší označení (číslo, datum odeslání a částku poskytnutých splátek).

(4) Splátkové listy mají obdobné náležitosti jako faktura, uvede se však období, za které je splátkový list vystaven a datum uzavření dohody o odbytových nákladech. Náležitosti podle odstavce 1 písm. i) se uvádějí v dokladech pro ověřování správnosti částky každé splátky.

§ 4

Odesílání a placení faktur a splátkových listů

(1) Dodavatel je povinen odeslat fakturu bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 kalendářních dnů po vzniku práva fakturovat. Tato lhůta, pokud se organizace nedohodnou o lhůtě kratší, se prodlužuje o 30 kalendářních dnů na každém dodavatelském stupni, jestliže je vystavení faktury dodavatele závislé na vystavení faktury poddodavatele. Lhůtu pro odeslání faktury uvedou organizace v hospodářské smlouvě.

(2) Odběratel je povinen zaplatit fakturovanou cenu (částku) do 14 kalendářních dnů po odeslání (odevzdání) faktury. Dohodou mezi dodavatelem a odběratelem může být stanovena jiná platební lhůta, nejvýše však 28 kalendářních dnů.

(3) Odběratel je povinen do dne splatnosti vrátit bez zaplacení doporučeným dopisem nebo poslem na potvrzení fakturu v případě, že dodávka byla fakturována před vznikem práva fakturovat nebo pokud není v souladu s ustanovením § 2 odst. 3 této vyhlášky. Ve vrácené faktuře je odběratel povinen vyznačit důvod vrácení. Dodavatel je povinen vrácenou fakturu zrušit a nejpozději třetí pracovní den po vzniku práva fakturovat, popř. po doručení vrácené nesprávné faktury (§ 2 odst. 3) odeslat doporučeně nebo poslem na potvrzení novou fakturu.

(4) Odběratel může do dne splatnosti vrátit doporučeným dopisem nebo poslem na potvrzení fakturu, má-li jiné závady v obsahu, nebo neobsahu-

je-li správně náležitosti podle ustanovení této vyhlášky (§ 3). V takovém případě je odběratel povinen vyznačit ve vrácené faktuře nesprávné údaje, nebo chybějící náležitosti a na faktuře, nebo v průvodním dopisu poznamenat, že ji ku dni splatnosti faktury z uvedeného důvodu neuhradí. Dodavatel je povinen oprávněně vrácenou fakturu opravit, doplnit, popřípadě vyhotovit nově a nejpozději třetí pracovní den po doručení vrácené nesprávné faktury ji odeslat odběrateli, a to doporučeně nebo poslem na potvrzení.

(5) Vrátil-li odběratel fakturu oprávněně před dnem splatnosti, nesmí v den splatnosti této vrácené faktury provést její úhradu. Nová platební lhůta faktury počíná ode dne odeslání nové (opravené) faktury. V případě, kdy odběratel vrátil fakturu neoprávněně, platí faktura původní včetně lhůty splatnosti.

(6) Pro placení splátek a vrácení splátkových listů platí obdobně ustanovení předcházejících odstavců.

(7) Splátkový list je dodavatel povinen odeslat do 10 pracovních dnů po uplynutí měsíce, v němž byly příslušné dodávky provedeny. Poskytnuté splátky nejsou úplatou (platbou) za splnění dodávek.

(8) Dokladem o věcném plnění dodávek a současně dokladem pro vystavení splátkového listu, popřípadě faktury je „Zjišťovací protokol“ a „Soupis provedených prací a dodávek“.¹⁷⁾ Tyto doklady připravuje dodavatel a projednává s odběratelem.

(9) Fakturu, popřípadě splátkový list, je dodavatel povinen odeslat odběrateli ve dvou vyhotoveních. Fakturu je dodavatel povinen odeslat doporučeně nebo doručit poslem na potvrzení.

(10) Při dodávkách tuzemského původu nelze poskytovat zálohy.

ČÁST DRUHÁ

FAKTUROVÁNÍ A SPLÁTKOVÁNÍ DODÁVEK PRO INVESTIČNÍ VÝSTAVBU

Oddíl první

Fakturování dodávek pro investiční výstavbu

§ 5

Fakturační celky

(1) U dodávek pro investiční výstavbu se fakturují jen fakturační celky.

(2) Fakturačním celkem pro účely této vyhlášky se rozumí:

- a) dokončená dodávka,¹⁸⁾

¹⁷⁾ Závazné vzory formulářů faktur stanoví Federální statistický úřad v dohodě s federálním ministerstvem financí, závazné vzory formulářů ostatních dokladů v dohodě se Státní plánovací komisí.

¹⁸⁾ § 288 až 293 hospodářského zákoníku.

§ 47 vyhlášky Státní arbitráže Československé socialistické republiky č. 104/1973 Sb., kterou se vydávají základní podmínky dodávky stavebních prací.

b) dokončená část dodávky schopná samostatného užívání, popřípadě úhrn částí dodávky, schopný samostatného užívání, jestliže se dodávka odevzdává a přejímá po částech.¹⁸⁾

(3) Vymezení fakturačních celků musí být v souladu se schválenou projektovou dokumentací a musí být uvedeno v hospodářské smlouvě.

(4) Právo fakturovat vzniká dnem splnění dodávky, nebo dnem splnění samostatně předávané a přejímané části dodávky, která tvoří fakturační celek, anebo dnem splnění poslední ze samostatně předávaných a přejímaných částí dodávky, které ve svém úhrnu tvoří fakturační celek.

§ 6

Fakturace průzkumných a projektových prací a autorského dozoru

(1) Právo fakturovat průzkumné a projektové práce vzniká dnem:

- a) splnění dodávky¹⁹⁾ jednotlivých druhů průzkumných prací (geologické a geodetické práce a průzkumy nutné pro zpracování projektové dokumentace),
- b) splnění dodávky¹⁹⁾ úvodního (jednostupňového projektu), nebo prováděcího projektu anebo jiných projektových prací,
- c) odevzdání prováděcího projektu, který je součástí vyšší dodávky, pokud se podle hospodářské smlouvy odevzdává samostatně.²⁰⁾

(2) Činnost generálního projektanta související se zpracováním prováděcích projektů se fakturuje jednou fakturou po odevzdání prováděcího projektu posledního fakturačního celku.

(3) Právo fakturovat autorský dozor vzniká:

- a) dnem ukončení výkonu autorského dozoru,²¹⁾
- b) po ukončení účasti generálního projektanta na zkušebním provozu a kolaudačním řízení,²²⁾
- c) po provedení závěrečného vyhodnocení stavby.²³⁾

(4) Cenové zvýhodnění a znevýhodnění projektové dokumentace a autorského dozoru²⁴⁾ se fakturuje:

- a) po splnění dodávky úvodního (jednostupňového) projektu stavby současně s dodávkou úvodního (jednostupňového) projektu stavby,

b) současně s cenou za výkon autorského dozoru podle odstavce 3 písm. b) a c).

(5) Je-li pro zpracování projektové dokumentace nezbytná spolupráce zahraničního účastníka, vzniká právo na dřívější fakturaci a to neprodleně po zaplacení faktury organizace oprávněné k zahraničně obchodní činnosti (dále jen „dovozce“).

Oddíl druhý

§ 7

Splátky

(1) Pro účely této vyhlášky se splátkou rozumí částka, kterou poskytuje odběratel dodavateli na úhradu nákladů spojených s prováděním dodávky tvořící fakturační celek. Splátku lze poskytnout za období nejméně jednoho měsíce.

(2) Do splátky lze zahrnout jen dokončené měrné jednotky ve skladbě položek odsouhlaseného odbytového rozpočtu a v rozsahu odpovídajícím popisu jednotlivých položek rozpočtu.

(3) Při dodávkách strojů, zařízení nebo konstrukcí vyžadujících montáž, může dodavatel uzavřít s odběratelem nejpozději při uzavírání dohody o odbytových nákladech dohodu, že budou poskytovány splátky na vymezené části dodávky po jejich zabudování (smontování).

(4) Právo na splátku vzniká dnem, kdy odběratel v rámci ověřování správnosti výše splátek podepsal zjišťovací protokol (§ 9 odst. 3). Nedojde-li mezi organizacemi k předepsanému uzavření dohody o odbytových nákladech,²⁵⁾ nevzniká právo na splátku. Neověřil-li odběratel správnost výše splátky podepsáním zjišťovacího protokolu, ačkoliv mu k tomu dodavatel poskytl včas řádné podklady, vzniká v tomto případě právo na splátku pátý pracovní den po uplynutí měsíce, v němž byly příslušné dodávky provedeny.

(5) Jestliže je dodávka tvořící fakturační celek nebo její část oceněna souhrnnou cenou, vzniká právo na splátku dnem dokončení částí dodávky, dohodnuté v hospodářské smlouvě, případně stanovené cenovým výměrem.

(6) Jestliže dodavatel nemůže z příčin na straně odběratele pokračovat v provádění dodávek tak, že mu nejméně 3 měsíce nevzniklo právo na splátku,

¹⁹⁾ § 273 hospodářského zákoníku.

²⁰⁾ § 15 vyhlášky č. 104/1973 Sb.

§ 19 vyhlášky, federálního ministerstva hutnictví a těžkého strojírenství a federálního ministerstva všeobecného strojírenství č. 44/1977 Sb., kterou se vydávají základní podmínky strojírenských vyšších a některých dalších dodávek pro tuzemskou investiční výstavbu.

²¹⁾ Bod 1.81. Ceníku projektových prací oboru 906 č. VC 20/100.

²²⁾ Bod 1.82. Ceníku projektových prací oboru 906 č. VC 20/100.

²³⁾ § 70 vyhlášky č. 105/1981 Sb.

Bod 1.82. Ceníku projektových prací oboru 906 č. VC 20/100.

²⁴⁾ Výměr Federálního cenového úřadu č. 8058/10/1982, kterým se stanoví cenové zvýhodnění a znevýhodnění projektové dokumentace a autorského dozoru.

²⁵⁾ Bod 1 výměru Federálního cenového úřadu č. 8058/10/1982.

²⁶⁾ § 61 vyhlášky č. 105/1981 Sb.

je oprávněn vystavit splátkové listy na zatím provedené dodávky.

(7) Pokud nedojde do 3 měsíců po vzniku práva na splátku podle odstavce 6 k odstranění příčin na straně odběratele, které brání provádění dodávek, je dodavatel oprávněn provedené dodávky vyfakturovat.

§ 8

Omezení při splátkách

(1) Dojde-li u dodávky tvořící fakturační celek k nedodržení termínů odevzdání a převzetí stanovených v plánu organizace výstavby, je investor povinen zastavit propłácení splátkových listů až do doby odevzdání a převzetí fakturačního celku.

(2) Při nedodržení termínu odevzdání kapacit do zkušebního provozu nebo dokončení staveb stanovených vládou ČSSR jako závazné úkoly státního plánu, je investor povinen zastavit splátky a neproplácet splátkové listy po dobu od plánovaného termínu předání kapacit do zkušebního provozu nebo dokončení stavby do dne:

- a) rozhodnutí vlády ČSSR o novém termínu,
- b) skutečného předání kapacit do zkušebního provozu nebo dokončení stavby, jde-li o náhradní termín.

(3) Organizace jsou povinny provádět i nadále zjišťování objemů skutečně provedených prací a dodávek (§ 4 odst. 8) a ověřování správnosti výše splátek (§ 9) a dodavatel je povinen vystavovat splátkové listy i po dobu, kdy jsou podle odstavců 1 a 2 splátky zastaveny a splátkové listy nepropláceny.

§ 9

Ověřování správnosti výše splátek

(1) Odběratel je povinen v součinnosti s dodavatelem ověřit, zda dodavatelem navrhovaná výše splátky odpovídá skutečně provedeným dodávkám a je v souladu s příslušnými rozpočtovými náklady, v návaznosti na dohodu o odbytových nákladech.

(2) Ověřování správnosti výše splátek musí být skončeno nejpozději pátý pracovní den po uplynutí měsíce, v němž byly provedeny dodávky, na něž se splátka požaduje, nedohodnou-li si organizace lhůtu kratší. Poddodavatel je povinen předložit podklady tak, aby uvedené lhůty mohly být dodrženy.

(3) Správnost výše splátky potvrdí odběratel podpisem zjišťovacího protokolu. Tímto potvrzením však nejsou dotčena práva odběratele nebo dodavatele při splátkování a fakturování.

(4) Organizace jsou povinny zjišťovat objemy skutečně provedených dodávek i v případech, kdy nevznikne právo na splátku (§ 7 odst. 4).

Oddíl třetí

§ 10

Opatření k odstranění vad a nedodělků

(1) Odběratel je povinen zadržet (neproplácet) 10 % fakturované ceny, jestliže v zápisu, nebo zápisech o převzetí dodávky, popřípadě částí dodávky jsou uvedeny vady a nedodělky.

(2) U dodávek, na které je možno podle ustanovení této vyhlášky poskytovat splátky, je odběratel povinen zadržet (neproplácet) 10 % z rozpočtových nákladů připadajících na dodávku, popřípadě část dodávky, tvořící fakturační celek. Dodavatel je oprávněn vystavovat splátkové listy pouze do výše 90 % těchto nákladů. Organizace jsou povinny zjišťovat objemy skutečně provedených dodávek (§ 9 odst. 3).

(3) Odběratel je dále povinen zadržet (neproplácet) dalších 10 % z rozpočtových nákladů připadajících na dodávku, popřípadě část dodávky tvořící fakturační celek u komplexní bytové výstavby, jestliže je dodavatel v prodlení s plněním na objektech, které jsou součástí technického a občanského vybavení stavby.

(4) Povinnost zaplatit zadrženou část vzniká dnem, kdy dodavatel odstranil všechny vady a nedodělky, uvedené v zápisu o převzetí v celém rozsahu dodávky, popřípadě částí dodávky tvořící fakturační celek.

Oddíl čtvrtý

§ 11

Doplňkové a vedlejší rozpočtové náklady

(1) Doplnkové rozpočtové náklady a vedlejší rozpočtové náklady s výjimkou zařízení staveniště se splátkují a fakturují ve splátkových listech a fakturách fakturačních celků.

(2) Právo fakturovat náklady na zařízení staveniště²⁷⁾ vzniká:

- a) při použití globálních, popřípadě fakturačních sazeb současně s právem fakturovat dokončený fakturační celek,
- b) dnem dokončení stavby nebo dnem skončení demontáže objektu zařízení staveniště, jestliže jde o objekty zařízení staveniště společné nebo mimoglobální. Do faktury se zahrnují náklady na pořízení a náklady demontáže. Cena materiálu, který se získá demontáží, se v téže faktuře odečte,
- c) dnem předání objektu zařízení staveniště do užívání, jde-li o objekty budované jako součást sdruženého zařízení staveniště souboru staveb.

(3) Organizace se mohou v případech uvedených v odstavci 2 písm. b) dohodnout, že právo fakturovat vznikne dříve, nejdříve však dnem, kdy při-

²⁷⁾ Příloha č. 17 k vyhlášce č. 105/1981 Sb.

slušný objekt přestal být při výstavbě používán a byl likvidován. Den likvidace objektu musí být zaznamenán ve stavebním deníku.

(4) Do splátkových listů za dodávky se zahrnuje i přírážka ve výši stanovené globální sazby za zařízení staveniště (popřípadě fakturační sazby) z částky každého splátkového listu.

(5) Na společné objekty při režimu fakturačních sazeb²⁷⁾ a na objekty mimoglobální se vystavují splátkové listy po dokončení výstavby jednotlivých objektů zařízení staveniště na zaplacení dodávek skutečně provedených na zařízení staveniště nebo na zaplacení jiných nákladů nahrazujících náklady dodávek na zařízení staveniště. Provedené objemy dodávek odběratel ověřuje a potvrzuje obdobně jako u trvalých objektů stavby. Splátkovými listy za pořízení objektu zařízení staveniště se vyčerpává částka jeho plných odbytových nákladů. Jestliže však cena materiálu, který se získá demontáží, převyšuje rozpočtové náklady demontáže, je možno splátky za dodávky spojené s pořízením a demontáží objektu zařízení staveniště čerpat celkem jen do částky snížené o rozdíl mezi cenou materiálu, který se získá demontáží, a rozpočtovými náklady demontáže. Cenu dokumentace zařízení staveniště zahrnuje dodavatel jednou částkou do prvního splátkového listu za dodávky provedené na zařízení staveniště. Jestliže se dokumentace zařízení staveniště vypracovává po částech, vždy však nejméně pro rozsah jednoho objektu, může dodavatel její hodnotu zahrnout do splátkových listů také po částech, avšak vždy v rozsahu nejméně zcela dokončené dokumentace pro jeden objekt zařízení staveniště.

ČÁST TŘETÍ

FAKTUROVÁNÍ A SPLÁTKOVÁNÍ DODÁVEK GEOLOGICKÝCH PRACÍ A INVESTIC PROVÁDĚNÝCH ORGANIZACEMI VE VLASTNÍ REŽII A U JEDNOTNÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH DRUŽSTEV SVĚPOMOCÍ

§ 12

Dodávky geologických prací

(1) Dodávky geologických prací se fakturují a splátkují přiměřeně podle ustanovení této vyhlášky s tím, že ustanovení § 8, 10, 11 a 13 se na dodávky geologických prací nevztahují.

(2) Dokladem o věcném plnění geologických prací a současně dokladem pro vystavení splátkového listu je soupis provedených prací sestavený na základě odbírkových listů vystavených dodavatelem. Odběratel je povinen sledovat, zda dodavate-

lem navrhovaná výše splátky odpovídá skutečně provedeným pracím a je v souladu s rozpočtovými náklady. Jestliže výše splátek poskytnutých od posledního ověření objemu skutečně provedených prací dosáhne 300 tis. Kčs, je odběratel povinen ověřit v součinnosti s dodavatelem na geologickém pracovišti, zda navrhovaná splátka odpovídá skutečně provedeným pracím, popřípadě dodávkám. Na geologickém pracovišti je povinen ověřit dodavatel objem skutečně provedených prací vždy před vystavením faktury.

(3) Odběratel je povinen do doby sjednané pro ukončení oponentního řízení, nejpozději však do 6 měsíců ode dne splnění dodávky geologických prací, pozastavit 10 % celkové částky faktury. Pozastavenou částku je odběratel povinen zaplatit do 14 dnů po skončení úspěšného oponentního řízení.

§ 13

Fakturování investic, prováděných organizacemi ve vlastní režii a u jednotných zemědělských družstev svěpomocí

(1) U investic prováděných organizacemi ve vlastní režii, popřípadě u jednotných zemědělských družstev svěpomocí²⁸⁾ se převody nákladů financovaných z provozních (neinvestičních) prostředků provádějí na základě vnitropodnikových faktur a vnitropodnikových splátkových listů, a to obdobně podle oddílu prvního a druhého části druhé této vyhlášky.

(2) V případě, že u investic podle odstavce 1 je prováděna dodavatelsky taková část, na kterou lze podle ustanovení této vyhlášky poskytovat splátky, vztahují se na ně všechna ustanovení vyhlášky, týkající se dodavatelského způsobu provádění dodávek v plném rozsahu (vystavené splátkové listy je možno proplácet přímo z investičního čerpacího účtu).

ČÁST ČTVRTÁ

FAKTUROVÁNÍ DODÁVEK Z DOVOZU

§ 14

Fakturace dovozce investorům a tuzemským vyšším dodavatelům

(1) Dovozece fakturuje podle této vyhlášky jen v případě, je-li jeho odběratelem investor nebo tuzemský vyšší dodavatel (dále jen „investor“), a to dovezené:

a) stroje a zařízení, pokud odpovídají pojmu základních prostředků,²⁸⁾

²⁸⁾ § 2 vyhlášky č. 162/1980 Sb.

- b) práce a výkony,²⁹⁾
- c) projektovou dokumentaci, která není zahrnuta v ceně dodávky,
- d) investiční celky.³⁰⁾

(2) Dodávky uvedené v odstavci 1 se fakturují celkovou fakturou (jde-li jen o jednu dodávku, kterou je splněna smlouva), nebo dílčími fakturami. Objem dodávky fakturované dílčí fakturou závisí od objemu fakturace zahraničních dodavatelů dovozců.

(3) Právo fakturovat dodávky uvedené v odstavci 1 vzniká jejich splněním.³¹⁾

(4) Dovozece je povinen odeslat fakturu (dílčí fakturu) do 15 pracovních dnů po obdržení faktury od zahraničního dodavatele (den přejímacího razítka její podatelny na fakturu); obdrží-li tuto fakturu dříve než dojde ke splnění,³¹⁾ považuje se za den obdržení faktury den splnění.

(5) Dovozece mohou být na základě dohody s investorem uhrazovány zálohy (tzv. akontace) vyplývající jako závazek ze smlouvy se zahraničním dodavatelem.

(6) Ve faktuře za dovážené stroje a zařízení, případně v její příloze musí být uvedena věcná i cenová specifikace dodávky nebo její části, případně odkaz na doklad obsahující tyto podrobnosti.

(7) K faktuře za dováženou montáž musí být připojen stejnopis montážního výkazu podepsaný investorem nebo vyšším dodavatelem. K faktuře za dovážené stavební práce musí být připojeny obdobné doklady, pokud je jejich vyhotovení se zahraničním dodavatelem sjednáno.

(8) Ustanovení částí první této vyhlášky se na fakturaci dovozce investorům vztahují přiměřeně s tím, že platební lhůty pro dodávky uvedené v odstavci 1 mohou být dohodnuty v časovém souladu s platebními lhůtami do zahraničí.

ČÁST PÁTÁ

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 15

Sankce

(1) Vystaví-li dodavatel fakturu nebo splátkový list před vznikem práva fakturovat (§ 5, 6, 11, 12 a § 14 odst. 3), nebo před vznikem práva na splátku (§ 7), je povinen zaplatit odběrateli penále 1 %

z celkové částky faktury nebo splátkového listu, maximálně však 100 000 Kčs.

(2) V případě, že dodavatel postupuje v rozporu s ustanovením § 2 odst. 3 první věty, je povinen zaplatit odběrateli penále ve výši neoprávněně splátkované nebo fakturované částky.

(3) Sankce podle odstavců 1 a 2 se neuplatňují v případě, kdy je organizace povinna zaplatit dodatkový odvod podle zvláštních předpisů.³²⁾

(4) Při prodlení s úhradou splátky (§ 4 odst. 2 a 6) je organizace povinna zaplatit majetkovou sankci jako při prodlení s úhradou faktury.³³⁾

(5) Jestliže odběratel uhradí splátku v rozporu s ustanovením § 8 odst. 1 a 2, nebo jestliže uhradí fakturu před vznikem práva fakturovat (§ 5, 6, 11, 12 a § 14 odst. 3), nebo splátkový list před vznikem práva na splátku (§ 7), je povinen platit penále, popřípadě pokutu podle zvláštních předpisů.³⁴⁾

§ 16

Výjimky

Federální ministerstvo financí může v odůvodněných případech na žádost příslušného ústředního orgánu povolit pro jednotlivé případy výjimku a stanovit odchylku z ustanovení § 3 až 7, § 10, 11, 12 a 14 této vyhlášky pro organizace řízené orgány federace. Ministerstva financí republik mohou povolit výjimku a stanovit odchylku z citovaných ustanovení pro organizace řízené orgány republik; přitom postupují, s výjimkou organizací řízených národními výbory, v dohodě s federálním ministerstvem financí. Při povolování výjimek a odchylek z ustanovení § 4, 5 a 7 postupuje federální ministerstvo financí v dohodě se Státní plánovací komisí.

Zrušovací a přechodná ustanovení

§ 17

(1) Zrušuje se vyhláška ministerstva financí a hlavního arbitra Československé socialistické republiky č. 22/1967 Sb., o fakturování a placení dodávek pro investiční výstavbu a dodávek geologických prací, ve znění změn a doplňků provedených vyhláškami č. 136/1970 Sb., č. 166/1971 Sb. a č. 3/1980 Sb.

(2) Zrušují se všechny výjimky udělené podle vyhlášky č. 22/1967 Sb., ve znění vyhlášek č. 136/1970 Sb., č. 166/1971 Sb. a č. 3/1980 Sb.

²⁹⁾ § 332a hospodářského zákoníku.

³⁰⁾ § 320b a následující hospodářského zákoníku.

³¹⁾ § 246 a § 320h odst. 1 hospodářského zákoníku.

³²⁾ § 112 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 137/1973 Sb., ve znění vyhlášek č. 73/1978 Sb. a č. 160/1980 Sb.

³³⁾ § 378 hospodářského zákoníku.

³⁴⁾ § 73 odst. 1 nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 161/1980 Sb., o finančním hospodaření výrobních hospodářských jednotek a podniků, případně závazné směrnice Svazu družstev a Ústřední rady družstev, upravující finanční hospodaření v družstevních organizacích, § 16 zákona č. 134/1970 Sb., o pravidlech státního rozpočtu Československé federace a o zásadách hospodaření rozpočtovými prostředky státních rozpočtů federace a republik (rozpočtová pravidla).

[3] U rozestavěných staveb, které mají ke dni účinnosti této vyhlášky smluvně stanovený termín dokončení nejpozději do 2 let od nabytí účinnosti této vyhlášky, se mohou organizace smluvně dohodnout, že až do dokončení těchto staveb se bude vznikat práva fakturovat, řídit ustanovením § 8 odst. 1 vyhlášky č. 22/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní ustanovení této vyhlášky platí pro tyto stavby v plném rozsahu.

§ 18

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1984 s výjimkou ustanovení § 8 odst. 1, které pro stavby rozestavěné před tímto datem nabývá účinnosti dnem 1. 1. 1986.

Ministr:

Ing. Lér CSc. v. r.

38

REDAKČNÍ SDĚLENÍ

o opravě tiskových chyb

ve vyhlášce Ministerstva financí Slovenskej socialistickej republiky č. 13/1983 Sb., o poistných podmienkach pre poistenie majetku, v registraci Federálního cenového úřadu v částce 6/1982 Sb., v registraci federálního ministerstva financí a federálního ministerstva zahraničního obchodu v částce 37/1982 Sb.

1. V českém vydání:

- a) § 11 odst. 1 vyhlášky č. 13/1983 Sb. věta první má správně znít: „(1) Ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zaniklo smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho toho z manželov, ktorý uzavrel zmluvu o poistení manželov, vstupuje do poistenia na jeho miesto pozostalý manžel, ak je naďalej jej vlastníkom alebo spoluvlastníkom.“;
- b) v posledním odstavci registrace Federálního cenového úřadu v částce 6/1982 Sb., má část první věty za středníkem správně znít: „pozdější úpravy v Cenovém věstníku částka 32 z roku 1979 a v Cenovém věstníku částka 45 z roku 1981.“;

2. v českém i slovenském vydání:

v prvním odstavci registrace federálního ministerstva financí a federálního ministerstva zahraničního obchodu v částce 37/1982 Sb., v první větě, má být výnos správně číselně označen takto: „...výnos federálního minis-

terstva financí a federálního ministerstva zahraničního obchodu č. 26/1982 Věstníku FMZO, ...“;

v posledním odstavci téže registrace má znít první věta správně takto: „Výnos bude zveřejněn v částce 17/1982 Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu jako výnos č. 26/1982.“;

třetí věta téhož odstavce má správně znít: „V zájmu snadnější orientace uživatelů předpisu bude zveřejněno úplné znění výnosu č. 12/1980 Věstníku FMZO o devizové zainteresovanosti na vývozu a dovozu zboží, investičních celků, na uzavírání aktivních licenčních a jim podobných smluv a na poskytování služeb do zahraničí, jak vyplývá ze změn a doplňků provedených výnosem č. 4/1982 Věstníku FMZO a výnosem č. 26/1982 Věstníku FMZO, a to ve Finančním zpravodaji č. 14/1982, ve Věstníku federálního ministerstva zahraničního obchodu částka 18/1982 pod číslem 28 a pro potřeby bankovní soustavy též ve Zpravodaji SBČS.“.

Redakce

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECE ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky

vydalo podle § 17, odst. 3 zákona č. 125/1981 Sb., o státním plánu rozvoje národního hospodářství České socialistické republiky na léta 1981—1985 (zákon o sedmém pětiletém plánu) se zřetelem na § 5 vládního nařízení č. 68/1960 Sb., o hospodaření kovovým odpadem a sběrnými surovinami, v dohodě s ministerstvem financí České socialistické republiky **směrnicí o sběru druhotných surovin občany na základě osvědčení vydaného národním výborem** ze dne 30. prosince 1982, čj. MH-5/11 613/1389/82.

Směrnice stanovuje podmínky pro vydávání osvědčení občanům k provádění sběru věcí určených k neekonomické likvidaci a majících současně charakter druhotné suroviny, tj. kovového odpadu a sběrných surovin ve smyslu platných předpisů.

Směrnice nabývá účinnosti dnem registrace. Uveřejněna bude v Provozním zpravodajství, orgánu ministerstva vnitra České socialistické republiky pro místní hospodářství, částka 5—6/1983. Lze do nich nahlédnout na ministerstvu vnitra České socialistické republiky — Správě pro místní hospodářství, na odborech místního hospodářství krajských národních výborů, odboru místního průmyslu a služeb Národního výboru hl. města Prahy a v n. p. Sběrné suroviny.

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky

vydalo ve smyslu § 17 zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, „**Přehled změn v územní organizaci a v názvech obcí a jejich částí a v matričních obvodech v roce 1982**“, poř. č. 11/1982 Ú. v. ČSR, který doplňuje seznam obcí a jejich částí v ČSR ve Statistickém lexikonu obcí ČSSR 1974, ve znění změn uveřejněných ve sděleních MV ČSR č. 9/1976 Ú. v. ČSR, č. 10/1976 Ú. v. ČSR, č. 1/1977 Ú. v. ČSR, č. 6/1978 Ú. v. ČSR, č. 12/1979 Ú. v. ČSR, č. 16/1979 Ú. v. ČSR, č. 3/1980 Ú. v. ČSR, č. 8/1980 Ú. v. ČSR, č. 3/1981 Ú. v. ČSR, č. 18/1981 Ú. v. ČSR, č. 6/1982 Ú. v. ČSR a redakčním sdělením č. 9/1980 Ú. v. ČSR.

Přehled obsahuje též střediskové obce určené ve smyslu § 9 odst. 1 a 3 zákona o národních výborech ve znění zákona ČNR č. 49/1982 Sb. (čl. I bod 1).

Do „Přehledu změn“ v seznamu obcí lze nahlédnout u národních výborů a u ministerstva vnitra ČSR.

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky

vydalo podle § 12 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí ČSR a českým výborem Odborového svazu pracovníků místního hospodářství **výnos** ze dne 15. prosince 1982 čj. MH/4-1217/12 368/1982 **o změně a doplnění výnosu** ministerstva vnitra ČSR ze dne 21. 11. 1978 čj. MH/4-1266/13 648/1978, **kterým se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie v místním hospodářství** (reg. v částce 34/1978 Sb.).

V příloze tohoto výnosu se doplňuje okruh zaměstnání zařazených pro účely důchodového zabezpečení do I. a II. pracovní kategorie a mění se popisy pracovní činnosti u některých zaměstnání.

Výnos nabyl účinnosti dnem 1. dubna 1983 a bude uveřejněn včetně přílohy v Provozním zpravodajství, orgánu ministerstva vnitra České socialistické republiky pro místní hospodářství, částka 3—4/1983. Lze do něj nahlédnout na ministerstvu vnitra České socialistické republiky — Správě pro místní hospodářství, v odborech místního hospodářství krajských národních výborů, Národního výboru hlavního města Prahy a u organizací místního hospodářství.

Ministerstvo zdravotnictví České socialistické republiky

vydalo podle § 70 odst. 1 písm. c) zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, **směrnice** ze dne 11. prosince 1982 čj. OP-066.8-18.11.1982 **o podmínkách pro umělé oplodnění.**

Směrnice upravují podmínky pro provádění umělého oplodnění, jakož i postup zdravotnických zařízení při provádění těchto výkonů léčebně preventivní péče.

Směrnice nabyly účinnosti dnem 1. dubna 1983.

Směrnice jsou uveřejněny ve Věstníku ministerstva zdravotnictví ČSR v částce 11—12 pod č. 18 a lze do nich nahlédnout na odborech zdravotnictví krajských národních výborů, v odborech sociálních věcí a zdravotnictví okresních národních výborů a v ústavech národního zdraví.

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky

vydalo podľa § 43 ods. 2 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským výborom Odborového zväzu pracovníkov miestneho hospodárstva **úpravu** z 20. septembra 1982 č. MH-1924/216/1982, **ktorou sa mení úprava** Ministerstva vnútra z 19. augusta 1968 č. MH-IV/3-810/1969 **o náhradách cestovných a iných výdavkov komínárov v organizáciách miestneho hospodárstva.**

Úpravou sa mení paušálna náhrada stravného pri viac než 6-hodinovej a viac než 12-hodinovej neprítomnosti v obci bydliska.

Úprava nadobudla účinnosť 1. februárom 1983. Bude uverejnená v Prevádzkovom spravodajstve miestneho hospodárstva; možno do nej nazrieť na odboroch miestneho hospodárstva krajských národných výborov a okresných národných výborov.

Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky

vydalo podľa § 43 ods. 2 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Ministerstvom práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky a Slovenským výborom Odborového zväzu pracovníkov miestneho hospodárstva **úpravu** z 21. septembra 1982 č. MH-1921/216/1982, **ktorou sa mení úprava** Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky zo 14. januára 1974 č. MH-103/227/1974 **o paušálnych náhradách cestovných a iných výdavkov vykupovačov zberných surovín v národných podnikoch Zberné suroviny.**

Úpravou sa mení paušálna náhrada stravného pri viac než 6-hodinovej neprítomnosti v obci pracoviska a bydliska.

Úprava nadobudla účinnosť 1. februárom 1983. Bude uverejnená v Prevádzkovom spravodajstve miestneho hospodárstva; možno do nej nazrieť na odboroch miestneho hospodárstva krajských národných výborov a okresných národných výborov.

Ústřední ředitel Československé televize

vydal podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ústředním výborem Odborového svazu pracovníků umění, kultury a společenských organizací

1. **rozhodnutí** ústředního ředitele Československé televize ze dne 16. listopadu 1982 č. 33 **o odměňování dělníků v Československé televizi.**

Tímto rozhodnutím pozbývají platnosti:

- rozhodnutí ústředního ředitele ze dne 1. října 1975 č. 15 o odměňování dělníků Československé televize (reg. v částce č. 20/1976 Sb.);
- rozhodnutí ústředního ředitele ze dne 30. března 1977 č. 8 změny a doplnění RÚŘ č. 15/1975 o odměňování dělníků Československé televize (reg. v částce č. 32/1978 Sb.).

Rozhodnutí nabylo účinnosti dnem 1. prosince 1982 a lze do něj nahlédnout na ústředním ředitelství Československé televize;

2. **rozhodnutí** ústředního ředitele Československé televize ze dne 16. listopadu 1982 č. 33, **o odměňování technickohospodářských pracovníků v Československé televizi.**

Tímto rozhodnutím pozbývají platnosti:

- a) rozhodnutí ústředního ředitele ze dne 1. října 1975 č. 16 o odměňování technickohospodářských pracovníků Československé televize (reg. v částce č. 20/1976 Sb.);
- b) rozhodnutí ústředního ředitele ze dne 29. června 1977 č. 14, kterým se mění a doplňuje Rozhodnutí ústředního ředitele č. 16/1975 o odměňování technickohospodářských pracovníků Československé televize (reg. v částce č. 32/1978 Sb.);
- c) rozhodnutí ústředního ředitele ze dne 29. června 1978 č. 15, kterým se mění a doplňuje Rozhodnutí ústředního ředitele č. 16/1975 o odměňování technickohospodářských pracovníků Československé televize ve znění Rozhodnutí ústředního ředitele č. 14/1977 (reg. v částce č. 32/1978 Sb.).

Rozhodnutí nabylo účinnosti dnem 1. prosince 1982 a lze do něj nahlédnout na ústředním ředitelství Československé televize.

Český svaz výrobních družstev

vydal

1. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 95 zákoníku práce v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky **směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 4. listopadu 1981 o odměňování technickohospodářských pracovníků ve výrobních družstvech.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. října 1982 a jsou pod poř. č. 23 uveřejněny jako samostatná příloha Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 5/1982.

Pro pracovníky, na které se vztahují tyto směrnice, pozbyly platnosti směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 1. října 1974 o odměňování technickohospodářských pracovníků ve výrobních družstvech, poř. č. 42 Věstníku ČSVD č. 20/1974 (reg. v částce 3/1975 Sb.), ve znění směrnic ze dne 9. prosince 1975, poř. č. 12 Věstníku ČSVD č. 4/1976 (reg. v částce 1/1977 Sb.), směrnic ze dne 2. listopadu 1976, poř. č. 1 Věstníku ČSVD č. 1/1977 (reg. v částce 11/1977 Sb.) a směrnic ze dne 6. prosince 1977, poř. č. 5 Věstníku ČSVD č. 1/1978 (reg. v částce 7/1978 Sb.);

2. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky **směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 4. listopadu 1981 pro uplatňování mzdových forem ve výrobních družstvech.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. listopadu 1982 a jsou pod poř. č. 24 uveřejněny jako samostatná příloha Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 5/1982;

3. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky **směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 3. srpna 1982 pro poskytování osobního ohodnocení dělníkům.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. listopadu 1982 a jsou pod poř. č. 45 uveřejněny ve Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 9/1982.

Současně byly zrušeny směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 1. října 1974 pro poskytování osobního ohodnocení dělníkům, poř. č. 41 Věstníku ČSVD č. 20/1974 (reg. v částce 3/1975 Sb.), ve znění směrnic ze dne 2. března 1976, poř. č. 38 Věstníku ČSVD č. 11/1976 (reg. v částce 1/1977 Sb.);

4. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky, a pokud jde o pracovníky v pracovním poměru v dohodě s českým výborem Odborového svazu pracovníků místního hospodářství **směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 6. července 1982 o odměňování pracovníků obchodních jednotek a sběren výrobních družstev a pracovníků obchodních podniků Českého svazu výrobních družstev Družba a UVA.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. října 1982 a jsou pod poř. č. 46 uveřejněny ve Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 9/1982.

Současně byly zrušeny směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 1. března 1977 o odměňování pracovníků obchodních jednotek a sběren výrobních družstev a pracovníků obchodních podniků Českého svazu výrobních družstev UVA a Družba, poř. č. 43 Věstníku ČSVD č. 16/1977 (reg. v částce 2/1978 Sb.);

5. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a v dohodě s českým výborem Odborového svazu pracovníků místního hospodářství **směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 4. listopadu 1981 o odměňování dělníků v podnicích řízených Českým svazem výrobních družstev.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. října 1982 a jsou pod poř. č. 47 uveřejněny ve Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 9/1982;

6. podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a v dohodě s českým výborem Odborového svazu pracovníků místního hospodářství **směrnice Českého svazu výrobních družstev ze dne 4. listopadu 1981 o odměňování technickohospodářských pracovníků v podnicích řízených Českým svazem výrobních družstev.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. října 1982 a jsou pod poř. č. 48 uveřejněny ve Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 9/1982;

7. podle § 12 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí a s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky **směrnice Českého svazu výrobních družstev, kterými se doplňuje resortní seznam zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení.**

Tyto směrnice nabyly účinnosti dnem 1. října 1982 a jsou pod poř. č. 49 uveřejněny ve Věstníku Českého svazu výrobních družstev č. 9/1982. Doplnují směrnice Českého svazu výrobních družstev č. 34/1978, kterými se vydává resortní seznam zaměstnání zařazených do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení, ve znění směrnic č. 26/1980 a 53/1981.

Do uvedených předpisů je možno nahlédnout na Českém svazu výrobních družstev v Praze 1, Jindřišská 2, na krajských výborech Českého svazu výrobních družstev (městském výboru ČSVD v Praze) a ve výrobních družstvech se sídlem na území České socialistické republiky.

Český úřad geodetický a kartografický

vydal podle § 43 odst. 2 zákona č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a českým výborem Odborového svazu pracovníků státních orgánů, peněžnictví a zahraničního obchodu

1. **směrnice ze dne 10. prosince 1982 č. 4889/1982-22 pro poskytování osobního ohodnocení technickohospodářským pracovníkům.**

Směrnice se vztahují na technickohospodářské pracovníky organizací v působnosti Českého úřadu geodetického a kartografického v rozsahu uvedeném v § 1 výnosu o odměňování technickohospodářských pracovníků ze dne 9. listopadu 1982 č. 4599/1982-22 (reg. v částce 30/1982 Sb.).

Směrnice nabyly účinnosti dnem 1. ledna 1983 a je možno do nich nahlédnout na Českém úřadě geodetickém a kartografickém a v organizacích v působnosti Českého úřadu geodetického a kartografického, na které se výnos vztahuje;

2. **směrnice ze dne 10. prosince 1982 č. 4890/1982-22 pro poskytování osobního ohodnocení dělníkům.**

Směrnice se vztahují na dělníky v organizacích v působnosti Českého úřadu geodetického a kartografického v rozsahu uvedeném v § 1 výnosu Českého úřadu geodetického a kartografického o odměňování dělníků ze dne 9. listopadu 1982 č. 4600/1982-22 (reg. v částce 30/1982 Sb.).

Směrnice nabyly účinnosti dnem 1. ledna 1983 a je možno do nich nahlédnout na Českém úřadě geodetickém a kartografickém a v organizacích v působnosti Českého úřadu geodetického a kartografického, na které se směrnice vztahují.

Slovenský úrad geodézie a kartografie

vydal podľa § 43 ods. 2 zákona č. 133/1970 Zb. o pôsobnosti federálnych ministerstiev a podľa § 95 Zákonníka práce po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí, Ministerstvom práce a sociálnych vecí SSR a Slovenským výborom Odborového zväzu pracovníkov štátnych orgánov, peňažníctva a zahraničného obchodu

1. úpravu z 1. novembra 1982 č. 2-3500/1982 o odmeňovaní technicko-hospodárskych pracovníkov v organizáciách v pôsobnosti Slovenského úradu geodézie a kartografie.

Úprava zrušila úpravu Slovenského úradu geodézie a kartografie z 1. augusta 1974 č. 2-2000/1974 o odmeňovaní technicko-hospodárskych pracovníkov, registrovanú v čiastke 16/1975 Zb.;

2. úpravu z 1. novembra 1982 č. 2-3400/1982 o odmeňovaní robotníkov v organizáciách v pôsobnosti Slovenského úradu geodézie a kartografie.

Úprava zrušila úpravu Slovenského úradu geodézie a kartografie z 1. augusta 1974 č. 2-2500/1974 o odmeňovaní robotníkov, registrovanú v čiastke 16/1975 Zb.

Obe úpravy nadobudly účinnosť 1. januárom 1983.

Do úprav možno nazrieť na Slovenskom úrade geodézie a kartografie a na jeho podriadených organizáciách.

UPOZORNĚNÍ ODBĚRATELŮM

Upozorňujeme odběratele Sbírky zákonů, že pokud v částce 4/1983 Sb. byla poškozena střední složka s tiskovou stranou 114 a 115 v důsledku technické poruchy v tiskárně, provede Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, n. p., Tržiště 9, Praha 1 na požádání výměnu této vadné složky.

SEVT, n. p.

Tržiště 9

118 16 Praha 1